

"Қазақстан Халық Банкінің "Nalyk Finance"
еншілес ұйымы" АҚ
Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 22 тамыздағы
№ 26/22 шешімімен
б е к і т і л г е н

2022 жылғы 22 тамыздан бастап
қ о л д а н ы с қ а е н г і з і л д і

Бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметті жүзеге асыру регламенті

(2026 жылғы 01 маусымдағы жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен)

№1 Өзгерістер мен толықтырулар:

- Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы 2023 жылғы 30 маусымдағы № 17/23-3 хаттама). 2023 жылғы 30 маусымнан бастап қолданысқа енгізілді.

№2 Өзгерістер мен толықтырулар:

– Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді (сырттай дауыс беру нәтижелері туралы 2025 жылғы 17 шілдедегі № 18/25-3 хаттамасы). 2025 жылғы 17 шілдеде күшіне енгізілді.

№3 Өзгерістер мен толықтырулар:

- Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы 2026 жылғы 01 маусымдағы № 11/26-3 хаттама). 2026 жылғы 01 маусымнан бастап қолданысқа енгізілді.

Алматы қ., 2026 жыл

Осы Ереже Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, Қазақстан Республикасының «Бағалы қағаздар нарығы туралы» (бұдан әрі – Бағалы қағаздар нарығы туралы заң), «Акционерлік қоғамдар туралы» заңдарына, Қазақстан Республикасының басқа да заңнамалық актілеріне, бағалы қағаздар нарығын реттейтін, бақылайтын және қадағалайтын уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді және "Қазақстан Халық Банкінің «Налук Finance» еншілес ұйымы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Брокер) ішкі құжаты болып табылады, бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметті жүзеге асыру шарттары мен тәртібін, сондай-ақ Брокер клиенттерінің қаржы құралдарымен мәмілелер жасау тәртібін анықтайды.

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы Регламент Қазақстан Республикасының заңнамасына, АХҚО қағидаларына және Брокердің Т+N есеп айырысу кезеңімен мәмілелер туралы ішкі құжаттарына қайшы келмейтін бөлігінде Т+N есеп айырысу кезеңі бар клиенттің тапсырыстары бойынша брокер жасайтын мәмілелерге өзінің қолданысын таратады.

Осы Регламент өзінің қолданысын номиналды ұстаушы болып табылатын брокердің Қазақстан Республикасының заңнамасына және электрондық қызметтер туралы ішкі құжаттарға қайшы келмейтін бөлігінде электрондық қызметтерді ұсынуына таратады.

Осы Регламенттің нормалары олардың ауызша көрінісінің тура мағынасына сәйкес түсіндірілуі тиіс. Осы Регламентте қолданылатын сөздерді әр түрлі түсіну ықтималдығы, осы Регламентте тиісті ережелер болмаған немесе олардың Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына қайшы келуі кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келетін түсінікке артықшылық беріледі.

1 Тарау. ҰҒЫМДАР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

1-бап. Негізгі ұғымдар мен шартты белгілер

1-тармаққа Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 17 шілдедегі шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 18/25-3 хаттама)

1. Осы Регламентте Қазақстан Республикасының заңнамасында және Брокердің ішкі құжаттарында көзделген келесі ұғымдар мен шартты белгілер пайдаланылады:

байланыстың баламалы түрлері–клиенттің өз қолының аналогын механикалық немесе өзге де көшіру арқылы қолтаңбаны факсимильді жаңғырту құралдары;

бұғаттау–бағалы қағаздардың сақталуына кепілдік беру мақсатында жүзеге асырылатын бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде және номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде бағалы қағаздармен азаматтық – құқықтық мәмілелерді тіркеуге уақытша тыйым салу;

Брокер – "Halyk Finance" АҚ, уәкілетті орган берген лицензия негізінде номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы болып табылатын және бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметті жүзеге асыратын (тапсырысы бойынша, клиенттің есебінен және мүддесі үшін эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасау);

1-тармаққа 5-абзац Директорлар кеңесінің 2026 жылғы 01 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 11/26-3 хаттама)

брокерлік шарт-осы Регламентке сәйкес брокер мен оның клиенті арасында жасалатын брокерлік қызметтер мен номиналды ұстау қызметтерін (немесе онсыз) көрсету туралы шарт. Жеке тұлғалар мен жеке кәсіпкерлер үшін Брокерлік шарт Брокердің интернет-ресурсында орналастырылуға жататын және Клиент осы жария шарттың талаптарына тұтастай қосылу туралы өтініш беру жолымен жасалатын жария шарт нысанына ие болуы мүмкін;

КЖ/ТҚҚ жайлы ІҚ – Қылмыстық жолмен алынған табыстарды заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі рәсімдерді сақтау мақсатында қабылданған ішкі құжаттар.;

Ішкі құжаттар-Брокердің, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің, қызметкерлерінің қызметін жүзеге асыру шарттары мен тәртібін, қызмет көрсетуді және оларға ақы төлеу тәртібін реттейтін брокердің құжаттары;

мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаз-оны ұстаушының Қазақстан Республикасының Үкіметі, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және жергілікті атқарушы органдар қарыз алушы болатын қарызға қатысты құқықтарын куәландыратын немесе оны ұстаушының қосалқы жалдау шарты негізінде активтерді пайдаланудан табыстар алуға құқықтарын куәландыратын эмиссиялық бағалы қағаз;

бағалы қағазды ұстаушы-бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде тіркелген, бағалы қағаздарға қатысты құқықтары бар тұлға, сондай-ақ пай ұстаушылардың ортақ үлестік меншік құқығында пай қорының активтерінің құрамына кіретін бағалы қағаздарға қатысты құқықтары бар пай инвестициялық қоры;

Клиентті динамикалық сәйкестендіру – бір реттік (біржолғы) кодты пайдалану арқылы электрондық қызметтерді алу құқығын біржолғы растау мақсатында клиенттің түпнұсқалығын белгілеу рәсімі. Клиентті Клиентті динамикалық сәйкестендіру қызметіне қосу мақсатында Қазақстан Республикасының мобильді операторының коды бар ұялы телефон нөмірі пайдаланылады;

тіркелген тұлға-бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушының есепке алу жүйесінде ашылған дербес шоты бар тұлға;

брокердің интернет-ресурсы-Интернет желісіндегі электрондық ақпараттық ресурс www.halykfinance.kz;

кастодиан – клиенттердің қаржы құралдары мен ақшаларын есепке алуды және оларға қатысты құқықтарды растауды, клиенттердің Құжаттамалық қаржы құралдарын сақтауды Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес олардың сақталуы бойынша міндеттемелерді өзіне қабылдай отырып және өзге де қызметті жүзеге асыратын бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы;

клиент – жеке тұлға, оның ішінде жеке кәсіпкер немесе Брокердің қызметтерін пайдаланатын немесе пайдалануға ниетті заңды тұлға. Бұл ретте Брокердің қызметтерін пайдалануға ниетті тұлға ретінде Брокерде КҮС рәсімінен толық өткен адам танылады;

мүдделер қақтығысы-Брокер мен оның клиентінің мүдделері сәйкес келмейтін жағдай;

клиенттің жеке шоты – Брокердің номиналды ұсталуын есепке алу жүйесінде қамтылған және мәмілелерді тіркеу және эмиссиялық бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарына қатысты құқықтарды есепке алу мақсатында тіркелген тұлғаны біржақты сәйкестендіруге мүмкіндік беретін жазбалар жиынтығы;

номиналды ұстаушының дербес шоты – номиналды ұстаушыға ашылған және оның клиенттерінің бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алуға арналған дербес шот;

сатып алынған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты – пайларды қоспағанда, эмитент бағалы қағаздардың қайталама нарығында сатып алған бағалы қағаздарды есепке алу жүзеге асырылатын номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде эмитентке ашылған дербес шот;

жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты – пайларды қоспағанда, орналастырылмаған бағалы қағаздарды есепке алу жүзеге асырылатын номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде эмитентке ашылған дербес шот;

лицензия – уәкілетті орган берген және брокерге бағалы қағаздар нарығында қызметтің жекелеген түрлерін жүзеге асыруға құқық беретін құжат;

бағалы қағаздар нарығындағы манипуляция – Қаржы нарығы субъектілерінің бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының, оның ішінде шетел валюталары мен туынды қаржы құралдарының бағаларын (бағамдарын) белгілеуге және/немесе қолдауға, ұсыныс пен сұраныстың объективті арақатынасы нәтижесінде белгіленгендерден жоғары немесе төмен, бағалы қағазбен немесе өзге қаржы құралымен сауданың көрінуін жасауға, бағалы қағаздармен немесе өзге де қаржы құралдарымен инсайдерлік ақпаратты пайдалана отырып мәміле жасау;

халықаралық бағалы қағаздың сәйкестендіру нөмірі (ISIN) – Орталық депозитарий бағалы қағаздарға және басқа да қаржы құралдарына оларды сәйкестендіру және есепке алуды жүйелеу мақсатында беретін әріптік-цифрлық код;

"Астана" халықаралық қаржы орталығы (АХҚО) – ерекше құқықтық режим қолданылатын Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын дәл белгіленген шекаралары бар Нұрсұлтан қаласының шегіндегі аумақ;

мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар – мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар болып табылмайтын акциялар, облигациялар және өзге де эмиссиялық бағалы қағаздар;

бағалы қағаздарды номиналды ұстау – номиналды ұстау шартына сәйкес немесе Бағалы қағаздар рыногы туралы Заңға сәйкес бағалы қағаздарды ұстаушылардың атынан және олардың есебінен белгілі бір заңды іс-әрекеттер жасау, сондай-ақ бағалы қағаздарға қатысты құқықтарды есепке алу және растау және ұстаушылардың бағалы қағаздармен мәмілелерін тіркеу;

ауыртпалық – бағалы қағаздарды ұстаушының міндеттемелерін/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша азаматтық-құқықтық мәміле негізінде туындаған басқа тұлғалар алдындағы міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын қамтамасыз ету үшін эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша бағалы қағаздармен/талап ету құқықтарымен мәмілелерді жүзеге асыруға шектеулер қою;

бір реттік (бір реттік) код – клиенттің сұранысы бойынша бағдарламалық-аппараттық құралдармен жасалған және клиентті динамикалық сәйкестендіру кезінде бір реттік пайдалануға арналған электрондық цифрлық таңбалардың бірегей тізбегі;

операциялық күн – брокер клиенттік тапсырыстар мен бұйрықтарды қабылдауды, өңдеуді, жеке шоттар бойынша операцияларды тіркеуді және клиенттердің ақпараттық операцияларын жүзеге асыратын уақыт кезеңі;

номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі операция – нәтижесі номиналды ұстауды есепке алу жүйесіне деректерді енгізу (жүйедегі деректерді өзгерту) және/немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесін құрайтын ақпаратты дайындау және ұсыну болып табылатын номиналды ұстаушының іс-қимылдарының жиынтығы;

репо операциясы – бір мезгілде жасалатын, орындау мерзімі бойынша ерекшеленетін және бір-біріне бағыты бойынша қарама-қарсы екі мәміленің жиынтығы репо операциясының нысанасы болып табылатын, тараптары бірдей екі тұлға (репо операциясына қатысушылар) болып табылатын бір шығарылымдағы бағалы қағаздармен;

Сауда-саттықты ұйымдастырушы - қор биржасы немесе биржадан тыс бағалы қағаздар нарығының баға белгілеу ұйымы;

бұйрық/Тапсырыс-өзіне тиесілі қаржы құралдарына немесе қаржы құралдарын сатып алуға арналған ақшаға қатысты белгілі бір іс-әрекетті жүзеге асыруға нұсқауды қамтитын брокерге клиент ұсынатын құжат;

бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы – өз қызметін бағалы қағаздар нарығында лицензия негізінде не Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес жүзеге асыратын заңды тұлға;

КҮС процедурасы – "Өз клиентіңді біл "(Know Your Client немесе КҮС) – брокерлік шарт (номиналды ұстау туралы шарт) жасасар алдында әрбір әлеуетті клиент үшін міндетті рәсім, оған сәйкес клиент брокер белгілеген тізім бойынша құжаттарды ұсынады және осындай клиенттің тиісті тексерілуін қамтамасыз ететін КҮС рәсімінен өтеді. Бұл тексеру қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы күрес мақсатында, сондай-ақ FATCA талаптарын орындау мақсатында бекітілген және қолданыстағы КЖ/ТҚҚ ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады.;

сертификат-Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстандық банкаралық есеп айырысу орталығының жабық кілтімен қалыптастырылған, түпнұсқалығы ЭЦҚ-мен куәландырылған қосымша ақпаратпен бірге ашық кілт. Жылдық және уақытша сертификатқа бөлінеді-жылдық сертификатты өз бетінше қалыптастыру үшін бастапқы сәйкестікті тексеру процедурасынан сәтті өткен клиент пайдаланатын шектеулі қысқа мерзімді бастапқы инициализация сертификаты;

ішкі бақылау жүйесі-брокердің рентабельділіктің ұзақ мерзімді мақсаттарын іске асыруын және Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасын, брокер саясатын, ішкі ережелер мен рәсімдерді сақтауға, брокердің залал тәуекелін немесе беделді тәуекелін төмендетуге ықпал ететін қаржылық және басқарушылық Есептіліктің сенімді жүйесін қолдауды қамтамасыз ететін рәсімдер мен саясаттардың жиынтығы;

интернет-сауда жүйесі – брокердің ақпараттық жүйелерін қоса алғанда, оның бағдарламалық және техникалық құралдарының жиынтығы болып табылатын, қор биржасының сауда жүйесінде және/немесе халықаралық Бағалы қағаздар нарығында қаржы құралдарымен операциялар туралы, клиенттің бағалы қағаздар портфелі және өзге де ақпарат туралы ақпарат алуды, сондай-ақ клиентке электрондық қызметтер көрсетуді қамтамасыз ететін Сауда платформасы. Жүйені клиент шектеулі функционалды платформа немесе брокер ұсынатын функционалдылыққа толық қол жетімді Сауда платформасы ретінде қолдана алады;

номиналды ұстауды есепке алу жүйесі – бағалы қағаздарды ұстаушылар және оларға тиесілі бағалы қағаздар туралы мәліметтерді қамтитын, оларды белгілі бір уақытқа сәйкестендіруді, бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеуді, сондай-ақ осы бағалы қағаздар бойынша айналысқа немесе құқықтарды жүзеге асыруға тіркелген шектеулердің сипатын қамтамасыз ететін, сондай-ақ нормативтік құқықтық актілерге сәйкес өзге де мәліметтерді қамтитын брокерді номиналды ұстау қызметтерін көрсету кезінде есепке алу жүйесі уәкілетті органның құқықтық актілерімен;

Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесі – депозитарлық қызметті жүзеге асыру кезінде Орталық депозитарий қалыптастыратын мәліметтер жиынтығы;

AIX CSD есепке алу жүйесі – депозитарлық қызметті жүзеге асыру кезінде AIX CSD қалыптастыратын мәліметтер жиынтығы;

қор биржасының сауда жүйесі – осы қор биржасының мүшелері арасында эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасалатын материалдық-техникалық құралдар, қор биржасының ішкі құжаттары және өзге де қажетті активтер мен рәсімдер кешені;

уәкілетті орган – Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган;

қаржы құралы – ақша, бағалы қағаздар, оның ішінде туынды бағалы қағаздар, туынды қаржы құралдары және басқа да қаржы құралдары, олардың операциялары нәтижесінде бір ұйымның қаржылық активі, екіншісінің қаржылық міндеттемесі немесе үлестік құралы бір уақытта пайда болады;

қор биржасы – қаржы құралдарымен сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын және Қазақстан Республикасының аумағында жұмыс істейтін акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға;

FATCA – АҚШ-тың "Шетелдік шоттарды салықтық бақылау туралы" Заңы американдық салық төлеушілердің (заңды және жеке тұлғалардың) АҚШ-тан тыс қаржы институттары мен оффшорлық құрылымдарды пайдалана отырып, инвестициялаудан түскен кірістерін АҚШ-қа салық салудан жалтаруына жол бермеуге бағытталған;

Орталық депозитарий – бағалы қағаздар рыногы туралы заңда, уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде және ішкі құжаттарда – Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында көзделген қызмет түрлерін жүзеге асыратын мамандандырылған коммерциялық емес акционерлік қоғам;

AIX CSD – АХҚО заңнамасына сәйкес қызметін жүзеге асыратын "Астана" Халықаралық биржасының бағалы қағаздардың орталық депозитарийі;

электрондық цифрлық қолтаңба (ЭЦҚ) – электрондық цифрлық қолтаңба құралдарымен жасалған және электрондық құжаттың дұрыстығын, оның тиесілілігін және мазмұнының өзгермейтіндігін растайтын электрондық цифрлық таңбалар жиынтығы.

2. Осы тарауда көрсетілмеген ұғымдар мен шартты белгілер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес пайдаланылады және түсіндіріледі.

2 Тарау. БРОКЕРЛІК ШАРТ

2-бап. Брокерлік шарт

1. Брокерлік шарт осындай шартта белгіленген мерзім ішінде клиентке брокерлік қызмет көрсету мақсатында жасалады.
2. Клиентпен брокерлік шарт жазбаша нысанда, оның ішінде жария шартқа қосылу туралы жазбаша өтініш нысанында, брокер Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО-ның Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді және КЖ/ТҚҚ ІҚ туралы қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласындағы қағидаларында көзделген тиісті тексеру жөнінде шаралар қабылдағаннан кейін жасалады.
3. Брокерлік шарт жасасу кезінде клиент брокерге КЖ/ТҚҚ туралы ЖҚ-ға сәйкес қажетті құжаттарды ұсынады.

4. Брокерлік шартта номиналды ұстаушының брокерлік қызметтерін және/немесе қызметтерін көрсету шарттары мен тәртібі, сондай-ақ Тараптардың құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі қамтылады.
5. Тараптардың келісімі бойынша брокерлік шарт брокердің бағалы қағаздар рыногы туралы заңнамаға сәйкес электрондық қызметтер көрсету тәртібін, сондай-ақ банк операцияларын жүзеге асыру тәртібін (уәкілетті орган берген тиісті лицензия болған кезде банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыруға) қамтиды.
6. Брокерлік шарт жасасу арқылы клиент бағалы қағаздар нарығындағы қызметпен байланысты барлық тәуекелдерді түсінетінін растайды, оларды қабылдайды және брокерге объективті түрде брокерге тәуелді емес және нарықтық жағдайдың өзгеруіне байланысты өзінің инвестициялау нәтижелері үшін брокерге талап қою ниетінің жоқтығын растайды.
7. Брокерлік шартқа екі Тараптың уәкілетті өкілдері кемінде бір данада қол қояды. Брокерлік шартқа қол қою, әрине, клиенттің:
  - 1) мен осы Регламенттің мазмұнымен таныстым, оның шарттары оған түсінікті және түсінікті, қате түсініктер орын алмайды, сондай-ақ брокерлік шарт алдау, зорлық-зомбылық, қауіп-қатердің әсерінен жасалған кабальды мәміле немесе мәміле емес, сондай-ақ Брокер пайдаланған клиент үшін өте қолайсыз шарттарда ауыр жағдайлардың үйлесуі салдарынан жасалған;
  - 2) Мен Қазақстан Республикасы заңнамасының, АХҚО ережелерінің және ішкі құжаттардың талаптарын, соның ішінде FATCA талаптарын және Қазақстан Республикасында және/немесе Брокерде бекітілген және қолданыстағы сәйкестік рәсімдеріне қатысты талаптарды, соның ішінде Брокер клиентті рейтингтеу және клиенттің қаржылық жағдайын бақылау, клиентке білікті инвестор мәртебесін беру рәсімдерін жүргізген кезде, сондай-ақ жоғарыда аталған рәсімдер шеңберінде жеке ақпаратты жинау және өңдеу кезінде сақтауға келісемін;
  - 3) ол туралы, оның ішінде бағалы қағаздар рыногындағы коммерциялық құпияны құрайтын мәліметтерді, клиенттік тапсырыстардың/бұйрықтардың (Орталық депозитарий, қор биржасы, кастодиан және т. б.) орындалуын қамтамасыз ететін немесе орындауға қатысатын бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушыларына, сондай-ақ пруденциалдық нормативтерді есептеу және жүйелерді қалыптастыру мақсаттары үшін брокердің бас ұйымына ашуға келісемін Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау;
  - 4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ол туралы ақпаратты (дербес деректерді) жинауға, өңдеуге және ашуға келісемін;

Комплаенс-рәсімдер-брокердің осы талаптарды сақтамауы салдарынан шығыстардың (залалдардың) туындау тәуекелін басқару мақсатында брокер қызметінің Қазақстан Республикасы заңнамасының, сондай-ақ ішкі құжаттардың талаптарына сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру жөніндегі шаралар мен саясаттардың жиынтығы.

- 5) тиісті сенімхат негізінде әрекет ететін клиент / клиент өкілі брокерге жасасуды тапсыратын мәмілелердің қолданыстағы заңнаманың талаптарына, оның ішінде ірі мәмілелер мен жасауға мүдделілігі бар мәмілелерді жасауға, басқа ұйымдарға қатысу және қатысуды тоқтату туралы шешімдер қабылдауға және оларға қойылатын талаптарға сәйкес келетіндігін мәлімдейді және кепілдік береді тиісті сенімхат негізінде әрекет ететін клиент / клиент өкілі беруге барлық қажетті рұқсаттарды, мақұлдауды және келісуді алды, тиісті клиенттік тапсырыстар мен қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға бұйрықтар;
  - 6) Қазақстан Республикасының заңнамасында инсайдерлік ақпаратты заңсыз пайдалануға және бағалы қағаздар рыногында бағаларды айла-шарғы жасауға тыйым салынғаны туралы хабардар етілді және инсайдерлік ақпаратты заңсыз пайдалану және бағалы қағаздар рыногында бағаларды айла-шарғы жасау белгілерінің болмауын ол жасаған іс-әрекеттерде, оның ішінде клиенттік тапсырыстар мен қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға бұйрықтарды брокерге жіберген кезде дербес бақылауға міндеттенеді.
8. Клиент брокерлік шартқа қол қою арқылы өзінің дербес деректерін ашуға келісім беретінін немесе жеке тұлғалардың дербес деректерін жинауға, өңдеуге, сақтауға және ашуға келісім алғанын растайды, олардың дербес деректері брокерге берілген құжаттарда болуы мүмкін.

Осы Регламенттің мақсатында дербес деректерді өңдеу, басқалармен қатар, оларды жинауды, жүйелеуді, жинақтауды, сақтауды, нақтылауды (жаңартуды, Өзгертуді), пайдалануды, иесіздендіруді, бұғаттауды және жоюды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шеңберде дербес деректерді үшінші тұлғаларға таратуды (беруді) білдіреді. Клиенттің дербес деректерін өңдеудің мақсаты брокердің клиентке онымен жасалған брокерлік шартта көзделген қызметтерді көрсетуі болып табылады. Клиенттің көрсетілген келісімі брокерге белгісіз мерзімге берілген болып есептеледі.

3-бап. Брокерлік шарт тараптарының міндеттері, құқықтары мен жауапкершілігі

1. Брокер міндетті:

- 1) брокерлік шарттың талаптарына, Қазақстан Республикасының заңнамасына және АХҚО ережелеріне сәйкес клиенттің қаржы құралдарымен мәмілелер жасау және операцияларды жүзеге асыруға;
- 2) сот және өзге де мемлекеттік органдардан немесе уәкілетті тұлғалардан хабарлама алған жағдайда клиенттің тапсырыстарын/бұйрықтарын орындауды тоқтата тұру немесе орындамауға;
- 3) қаржы құралдарымен мәміле жасау кезінде клиенттік тапсырысты ең жақсы орындау үшін барлық мүмкін күш-жігерді жұмсаңыз. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Брокер клиенттің мүдделерінің өз мүдделерінен басымдығын негізге ала отырып қаржы құралдарымен мәміле жасауға міндетті;
- 4) қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға кедергі келтіретін брокерге белгілі болған барлық мән-жайлар туралы клиентке хабарлауға;

- 5) егер мұндай мәмілені орындау мүдделер қақтығысының туындауына әкеп соқтыратын болса, клиентке қаржы құралдарымен мәміле жасау туралы ұсыныстар бермеуге, Клиентті мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндіктері мен фактілері туралы хабардар етуге;
- 6) брокерлік шартта белгіленген тәртіппен клиентке клиенттік Тапсырыстың орындалуы/орындалмауы туралы есептерді ұсынуға;
- 7) брокерлік Шартқа сәйкес жасалған немесе жасалуы жоспарланып отырған және Қазақстан Республикасының заңнамасына қатысты шектеулер мен айрықша талаптар белгіленген қаржы құралдарымен жасалған мәміле туралы уәкілетті органды осындай мәміле жасалған немесе брокер мұндай мәмілені жасасудан бас тартқан күннен кейінгі күннен кешіктірмей хабардар етуге;
- 8) Клиенттің дербес шоты бойынша номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде қамтылған ақпаратты сақтауға;
- 9) Клиенттің дербес шоты бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде өзгерістер енгізуге;
- 10) Орталық депозитарий мен эмитенттің талабы бойынша бағалы қағаздары оның номиналды ұстауында болатын клиент туралы мәліметтерді ұсынуға;
- 11) Эмитент жіберетін инвестициялық табысты алуға және оны клиенттің дербес шотына аударуға;
- 12) клиентке өзіне тиесілі қаржы құралдары бойынша кіріс алғаны туралы хабарлауға;
- 13) брокерлік Шартқа сәйкес Тарифтердің өзгергені туралы клиентке хабарлауға.

2-тармаққа Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23- хаттама)
2-тармаққа Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 17 шілдедегі шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 18/25-3 хаттама)

2. Брокер құқылы:

- 1) өз тарифтеріне сәйкес сыйақы алуға;
  - 2) клиент брокерлік шартта көзделген міндеттер мен міндеттемелерді орындамаған жағдайда брокерлік шарт бойынша қызметтер көрсетуді тоқтата тұруға;
  - 3) қаржы құралдарымен операцияларды жүзеге асыру кезінде клиенттен қажетті қосымша ақпаратты талап етуге;
  - 4) брокерлік шарт бойынша сыйақы сомасын, шығыстар сомасын, брокерлік шарт бойынша тұрақсыздық айыбын, брокерлік шарт бойынша клиент төлеуге жататын өзге де сомаларды Клиенттің ақшасын есепке алу үшін ашылған клиенттің шотынан акцептсіз тәртіппен есептен шығаруға;
  - 5) кеңес беру, талдамалық және ақпараттық қызметтер көрсетуге;
- 5.1) Қазақстан Республикасына қайталама санкцияларды қолдану немесе брокерді санкциялық тізімдерге енгізу тәуекелдері туындаған жағдайда (клиенттік

тапсырыс орындалған жағдайда) клиенттік тапсырыстарды орындауды тоқтата тұру немесе орындамауға;

- 5.2) Клиентке "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" заңда және (немесе) осы Шартта көзделген жағдайларда және брокердің ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен операциялар жүргізуді тоқтата тұру не одан бас тартуға;
- 5.3) клиентпен іскерлік қатынастарды тоқтату, ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операция жүргізуден бас тарту, сондай-ақ "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы" заңда көзделген негіздер бойынша Клиенттің жеке шотындағы ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операцияларды тоқтату жөнінде шаралар қабылдау, және терроризмді қаржыландыруға;
- 6) Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында көзделген өзге де құқықтарды іске асыруға.
- 7) брокердің ресми интернет-ресурсында акцияларды бөлу/сплит (split), акцияларды шоғырландыру/кері бөлу (reverse split), компанияның бір бөлігін бөлу (spin-off), эмитенттен, кастодиан банктен алынған қаржы құралдарына қатысты компанияларды біріктіру/біріктіру (merger) сияқты корпоративтік оқиғалар туралы ақпаратты жариялау, AIX CSD немесе БҚОД, мұндай ақпаратты алғаннан кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей. Бұл ретте клиенттің көрсетілген қаржы құралдарына қолжетімділігі көрсетілген корпоративтік оқиға аяқталғанға дейін шектелуі мүмкін.

3. Клиент міндетті:

- 1) брокердің қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға байланысты шығыстарын, сондай-ақ брокерлік шартта және брокерлік шартқа қосымша келісімдерде айқындалатын тәртіппен және шарттарда сыйақыны төлеуге;
- 2) мәміле бойынша салықтар мен төлемдерді, оның ішінде брокердің және қызмет көрсететін үшінші тұлғалардың комиссиясының сыйақысын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында белгіленген кез келген төлемдерді қоса алғанда, берілген клиенттік тапсырыстарға/бұйрықтарға сәйкес мәмілелер жасау және олармен операцияларды жүзеге асыру үшін қажетті қаржы құралдарының болуын қамтамасыз етуге;
- 3) брокерлік Шартқа сәйкес брокерге берілген қаржы құралдарының кез келген төлемдерден, кепілден, ауыртпалықтан немесе ұстап қалудан босатылуын қамтамасыз етуге;
- 4) осындай өзгерістер туындаған сәттен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде, оның ішінде ішкі құжаттарға сәйкес талап етілсе, брокер белгілеген нысан бойынша бұйрықтар жіберіле отырып, өзінің сауалнамалық деректерінің өзгергені туралы брокерге жазбаша хабарлауға;
- 5) қаржы құралдарымен мәмілелер жасау және дербес шот бойынша операцияларды жүзеге асыру үшін барлық қажетті құжаттарды уақтылы ұсынуға;

- 6) көрсетілген төлемдер, міндеттемелер, шығыстар немесе залалдар брокердің кінәсінен туындаған жағдайларды қоспағанда, брокерге қандай да бір себеппен келтірілген залалдарды, міндеттемелерді немесе шығыстарды, оның ішінде клиентке көрсетілген кез келген қызметке жанама немесе тікелей қатысты немесе оның нәтижесінде есептелген кез келген салықтарды не брокерлік шарт бойынша кез келген рұқсат етілген іс-әрекетті өтеуге міндетті. оның қызметкерлерінің немқұрайлылығы немесе міндеттемелерін қасақана орындамауы нәтижесінде;
  - 7) брокерден брокерлік шарт бойынша орындалғанын қабылдауға;
  - 8) брокерді клиенттік тапсырысты/бұйрықты және брокерлік шартты орындау бойынша үшінші тұлға алдында өзіне қабылдаған міндеттемелерден босатуға;
  - 9) Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында көзделген өзге де міндеттерді орындауға.
4. Клиент құқылы:
- 1) брокерден брокерлік шартта көзделген міндеттерді орындауды талап етуге;
  - 2) брокерден өзінің дербес шотының жай-күйі туралы ақпарат алу;
  - 3) Брокермен жасалған жеке келісім негізінде Брокерден қосымша қызметтер алу;
  - 4) Қазақстан Республикасының заңнамасында және АХҚО қағидаларында көзделген өзге де құқықтарды іске асыруға.
5. Брокерлік шарттың тараптары келесі жауаптылықта болады:
- 1) брокерлік шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған және/немесе тиісінше орындалмаған жағдайда Тараптар Қазақстан Республикасының заңнамасына, АХҚО қағидаларына (егер қолданылса) және брокерлік Шартқа сәйкес жауапты болады;
  - 2) клиентке қаржы құралдарымен мәміле жасау туралы ұсыныстар берілген жағдайда, егер мұндай мәміле жасау мүдделер қақтығысының туындауына әкеп соқтырса, сондай-ақ Клиентті мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі мен фактілері туралы хабардар етпесе, Брокер клиентке осындай бұзушылықтар нәтижесінде келтірілген залалды өтейді;
  - 3) клиенттің кінәсінен туындаған, бірақ олармен шектелмей, брокердің шығыстарын, сыйақыларды қоса алғанда, брокерлік шарт бойынша төлемдерді жүзеге асыру мерзімдері бұзылған жағдайда, клиент брокерге мерзімі өткен әрбір күнтізбелік күн үшін брокерлік шартта белгіленген мөлшерде өсімпұл төлейді;
  - 4) өз кінәсі бойынша мәмілені бұзғаны үшін клиент брокерге брокерлік шартта белгіленген мөлшерде айыппұл, сондай-ақ мәмілені бұзғаны үшін сауда-саттықты ұйымдастырушының, тауар биржасының ішкі құжаттарында белгіленген барлық айыппұл санкцияларын төлейді. Брокер клиенттің дербес шотынан және/немесе клиенттің кез келген өзге шотынан тиісті сомаларды акцептсіз есептен шығару және оларды брокердің шотына аудару жолымен брокер төлеген немесе брокер төлеуге болжанатын айыппұлдардың сомаларын ұстап қалуға құқылы.

6. Тұрақсыздық айыбын төлеу туралы талап жәбірленуші тараптың құқығы болып табылады және оны осы Тарап жазбаша нысанда ұсынады.

7-тармаққа Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 17 шілдедегі шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 18/25-3 хаттама)

7. Брокер клиент алдында жауап бермейді:
- 1) клиенттің брокерлік шарт бойынша міндеттемелерін орындамауының не тиісінше орындамауының, оның ішінде Клиенттің брокерге өзінің сауалнамалық деректерінің (банк деректемелерінің, сенім білдірілген адамдар өкілеттіктерінің жарамдылығының және басқалардың) өзгеруі туралы хабарламауына / уақтылы хабарламауына байланысты залалдар;
  - 2) қаржы құралдары эмитенттерінің, сондай-ақ кез келген үшінші тұлғалардың әрекеттері немесе әрекетсіздігі;
  - 3) берілген тапсырыстар бойынша мәмілелерге қызмет көрсететін немесе оларға қатысатын, сондай-ақ клиенттің тапсырыстарын орындайтын немесе клиенттің тапсырыстарын орындауға қатысатын үшінші тұлғалардың әрекеттері немесе әрекетсіздігі;
  - 4) жасалған брокерлік шарт немесе оған қосымша келісімдер шеңберінде консультациялар, талдаулар, есептер, сауда идеялары, ұсынымдар және басқа да көрсетілген қызметтер, сондай-ақ оларды клиенттің немесе клиентпен байланысты тұлғалардың кейіннен қолдануының нәтижесі үшін. Барлық аналитикалық есептер, ұсыныстар мен хабарламалар ақпараттық сипатта болады. Клиент көрсетілген қызметтердің нәтижесін өзінің тәуекеліне және өзінің мүліктік жауапкершілігіне пайдаланады.
8. Клиенттік тапсырысты/бұйрықты брокер орындағаннан кейін оның күшін жою мүмкін емес және Клиент брокерге, сондай-ақ үшінші тұлғалардың комиссияларына комиссиялық сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені сақтайды.
9. Клиент жасалған мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда брокердің бұл туралы Сауда-саттықты ұйымдастырушыға, мәмілеге қатысушыларға жария түрде хабарлауға құқығы бар және өзге де мүдделі тұлғалар.

4-бап. Брокерлік шартты бұзу рәсімдері

Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама)

1. Брокерлік шарт, егер оларға өзгеше көзделмесе, мынадай негіздер бойынша мерзімінен бұрын бұзылуы мүмкін:
  - 1) Тараптардың бірінің бастамасы бойынша екінші Тарапты бұзудың болжамды күніне дейін кемінде күнтізбелік 30 күн бұрын жазбаша хабардар ету жолымен;
  - 2) Тараптардың жазбаша бекітілген өзара келісімі бойынша;
  - 3) брокерлік қызметті жүзеге асыруға Брокер лицензиясының қолданылуын тоқтата тұрған немесе кері қайтарып алынған жағдайда;

- 4) Брокер заңды тұлға ретінде таратылған жағдайда;
- 5) Брокерлік шарттың талаптарына сәйкес форс-мажорлық жағдайларға байланысты;
- 5.1) брокердің жазбаша хабарламасында көзделген мерзімдерде "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" заңда көзделген негіздер бойынша біржақты тәртіппен;
- 6) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де негіздер бойынша.

2-тармаққа Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама)

2. Брокерлік талаптар осы шарттың талаптарын басқа тарап сақтамаған жағдайда оның кез келген тарапының бастамасы бойынша біржақты тәртіппен бұзылуы мүмкін.

Клиент жеке шотты жабуға бұйрық берген жағдайда брокерлік шарт бұзылуға жатады.

Егер 12 үздіксіз ай ішінде Клиенттің дербес шоты бойынша мәмілелер мен операциялар тіркелмеген және/немесе Клиенттің дербес шотында Қазақстан Республикасының заңнамасына және АХҚО қағидаларына сәйкес және брокердің атқарушы органының шешімі негізінде бағалы қағаздар мен ақшаның қалдықтары болмаған жағдайда брокерлік шарт брокердің бастамасы бойынша біржақты тәртіппен бұзылуы мүмкін.

3. Егер брокерлік шартта немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше мерзім көзделмесе, клиенттің брокерлік шартты бұзу сәтіндегі оның дербес шотындағы қаржы құралдары брокерлік шарт бұзылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде қайтарылуға жатады.

Қаржы құралдарын аудару мақсатында клиент Брокерге клиенттің активтері аударылуға тиіс шоттардың (жаңа брокердің, номиналды ұстаушының, тіркеушінің және/немесе банктің) деректемелерін көрсететін тиісті бұйрықты ұсынады.

4. Брокерлік шартты бұзған күні жасалған мәмілелерді Брокер жасауы және Клиент төлеуі тиіс.
5. Клиенттің ақшасын қайтаруды Брокердің сыйақы сомаларын және брокерлік шартты орындау бойынша өзі шеккен шығыстарды, сондай-ақ айыппұл санкцияларының, тұрақсыздық айыбының сомаларын және клиенттің бағалы қағаздары мен ақшасын жаңа брокерден, номиналды ұстаушыдан, тіркеушіден және/немесе банктен оның шотына аудару кезінде брокер шеккен кез келген шығыстарды шегергенде брокер жүзеге асырады.

Клиенттің шотында ақша болмаған жағдайда Брокер клиентке төлем жасау үшін шот шығарады брокердің сыйақы сомасы немесе клиентке осындай төлемді жүзеге асыру қажеттігі туралы хабарлама жібереді.

6. Егер клиент Брокерге өзінің ақшасы мен активтерін аудару туралы бұйрық бермесе, брокерлік шарт бойынша тараптардың барлық құқықтары мен міндеттері клиенттің

активтері мен ақшасын есептен шығару/аудару және оның жеке шотын жабу сәтіне дейін жарамды болып саналады.

3 Тарау. БРОКЕРЛІК ҚЫЗМЕТ

5-бап. Брокерлік қызмет көрсету

1. Брокерлік қызметтер деп брокердің тапсырысы бойынша, клиенттің есебінен және мүддесі үшін, клиент берген және брокердің орындауына қабылданған клиенттік тапсырыстар негізінде бағалы қағаздар нарығында қаржы құралдарымен мәмілелер жасау жөніндегі қызметтер түсініледі.
2. Брокер клиенттерге брокерлік қызмет және брокерлік шарт негізінде бағалы қағаздар нарығында номиналды ұстау қызметтерін көрсетеді.
3. Қосымша Брокер, егер бұл клиентпен жасалған брокерлік шартта көзделсе, қызмет көрсетеді:
  - 1) клиентке инвестициялық шешімдер қабылдау үшін қажетті ақпаратты беру бойынша;
  - 2) клиентке қаржы құралдарымен мәмілелер жасау туралы ұсынымдар беру;
  - 3) өзге де ақпараттық, талдамалық және консультациялық қызметтер.
4. Брокер өз клиенттеріне қаржы құралдарына салынған инвестициялардың кірістілігі мен қайтарымдылығына кепілдік бермейді және клиенттердің операциялары мен мәмілелерінің, оның ішінде Брокердің ұсынымдары бойынша жүзеге асырылатын және жасалатын операциялар мен мәмілелердің нәтижелері үшін жауап бермейді.
5. Брокерлік қызметті жүзеге асыру шеңберінде брокердің брокерді есепке алу жүйесіндегі дербес шоттардағы өз клиенттерінің ақшасын өз мүддесі үшін немесе үшінші тұлғалардың мүддесі үшін қарыз түрінде тартуға құқығы жоқ, осы талап репо операцияларына қолданылмайды.
6. Брокердің брокерлік қызмет көрсету тәртібі осы Регламентпен, ішкі құжаттармен, Қазақстан Республикасының заңнамасымен, сондай-ақ қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға және тіркеуге қатысатын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылардың және банктердің ішкі құжаттарымен реттеледі.
7. Брокер осы Регламентке, сондай-ақ брокерлік шарттардың үлгілік нысандарына және брокерлік қызмет көрсету нысандарына біржақты тәртіппен түзетулер енгізуге және оларды брокердің интернет-ресурсында осындай түзетулерді (оның ішінде регламентті жаңа редакцияда) жариялау жолымен немесе олар туралы Клиентті брокердің қалауы бойынша өзге де тәсілдермен хабардар ету жолымен клиенттерге танысу үшін ұсынуға құқылы.
8. Брокерлік қызмет көрсету мақсатында Брокер брокерлік шарттардың, оның ішінде жария шарттардың, сондай-ақ жария шартқа қосылу туралы өтініштердің үлгілік нысандарын қалыптастыра және пайдалана алады. Көрсетілген үлгілік Нысандар Қазақстан Республикасы заңнамасының және АХҚО қағидаларының талаптарын

ескере отырып әзірленеді, брокердің атқарушы органы бекітеді және брокердің интернет-ресурсында орналастырылуы мүмкін.

8-тармаққа Директорлар кеңесінің 2026 жылғы 01 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 11/26-3 хаттама)

6-бап. Брокерлік қызмет көрсетуге қабылдау тәртібі

1. Брокердің әлеуетті клиенті брокерлік шарт жасасқанға дейін міндетті түрде Қазақстан Республикасының және КЖ/ТҚҚ ж ІҚ туралы заңнамасына сәйкес, сондай-ақ FATCA талаптарын орындау үшін тиісті тексеруді қамтамасыз ететін рәсімдерден өтеді.

Клиент-жеке тұлғамен Брокерлік шарт жасасу кезінде брокер осы клиент ұсынған мәліметтер негізінде осындай клиенттің салықтық резиденттігін белгілейді.

2. Әлеуетті клиент тиісті тексеруден өткеннен және клиент – жеке тұлғаның салықтық резиденттігі белгіленгеннен кейін Брокер онымен брокерлік шарт жасасуға, ал клиент Брокерден номиналды ұстаушының қызметін алуға ниет білдірген кезде – оған дербес шот ашуға құқылы.

3-тармаққа Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама)

3. Номиналды ұстаушы ретінде шоттарды жүргізу құқығымен брокерлік шартқа қол қойылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде және дербес шотты ашу үшін талап етілетін құжаттар болған кезде Брокер клиентке брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде дербес шот және Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде клиенттің қосалқы шоты, қажет болған жағдайда брокермен бірге AIX CSD-де шот ашады өз қызметін жүзеге асыру кезінде өзара әрекеттеседі.

Брокер шетелдік бағалы қағаздарды номиналды ұстау бойынша клиентке қызметтер көрсеткен кезде клиентке дербес шот Брокер өз қызметін жүзеге асыру кезінде өзара іс-қимыл жасайтын кастодиандарды есепке алу жүйелерінде ашылады.

4. Клиентті қызмет көрсетуге қабылдау үшін брокер талап ететін құжаттардың тізбесі, сондай-ақ олардың нысаны Қазақстан Республикасының заңнамасында, АЖ/ТҚҚ туралы ІҚ, сондай-ақ FATCA талаптарында айқындалады.
5. Брокер дербес шот ашу үшін талап етілетін құжаттар тізбесіне өзгерістер енгізген жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасын өзгертуге немесе КЖ/ТҚҚ туралы ІҚ-ға тиісті өзгерістер енгізуге байланысты брокер клиентке қызмет көрсету кезеңінде клиенттен қосымша қажетті құжаттарды сұратуға құқылы. Бұл ретте клиентке жіберілетін қажетті құжаттарды ұсыну туралы сұрау салу тәсілін, сондай-ақ мұндай құжаттарды ұсыну мерзімдері мен тәртібін брокер дербес айқындайды.
6. Брокердің қосымша зерттеулерсіз клиент немесе оның уәкілетті тұлғасы ресімдеген және ұсынған құжаттардың жарамдылығы мен заңдылығына сүйенуге құқығы бар.
7. Брокерге клиент не оның уәкілетті тұлғасы дербес шот ашу үшін ұсынатын құжаттар мен ақпарат толық, өзекті, жарамды және шынайы болуға тиіс. Клиент немесе оның уәкілетті тұлғасы толық емес, дәл емес, дәйексіз ақпаратты немесе жарамсыз құжаттарды ұсынуы салдарынан брокер көрсеткен қызметтерді көрсетпеуге

және/немесе теріс нәтижелерге байланысты клиент толық жауаптылықта және тәуекелдерде болады.

7-бап. Клиенттік тапсырыстарды қабылдау

1. Брокер клиенттің қаржылық құралдарымен Брокер алған және орындауға қабылдаған клиенттік тапсырыстар негізінде мәмілелер жасайды.
2. Клиенттік тапсырыс Брокердің бекітілген нысаны бойынша ресімделеді, оған клиент немесе оның уәкілетті тұлғасы қол қояды.
3. Барлық келіп түскен клиенттік тапсырыстар Брокердің есеп жүйесінде тіркелуге жатады.
4. Клиенттік тапсырысты орындау мақсатында клиент өз клиенттерінің ақшасын шоғырландырылған есепке алу үшін брокердің шотына ақша аударады, ал Брокер клиенттің ақшасын өз клиенттерінің ақшасын шоғырландырылған есепке алу үшін Брокердің шотына аударады.
5. Клиенттік тапсырысты алған кезде Брокер клиенттік тапсырысқа қол қойған тұлғаның/қол қойған адамдардың өкілеттіктерін тексереді, оның ішінде салыстыруды жүзеге асырады:
  - 1) клиенттік тапсырыстардағы (қағаз жеткізгіштегі) олардың клиент ұсынған қол үлгілері бар карточкадағы немесе жеке тұлғаның не оның өкілінің жеке басын куәландыратын құжаттағы қолтаңбалардың үлгілеріне сәйкестігіне қол қою;
  - 2) клиенттік тапсырыстарда (электрондық құжаттарда) олардың шығарылған клиентке не оның өкіліне сертификатқа сәйкестігіне электрондық цифрлық қолтаңба;
  - 3) брокердің интернет-трейдинг жүйесінде жасалған бір реттік (біржолғы) кодқа сәйкестігі мәніне тапсырысты растау кезінде клиент енгізген бір реттік (біржолғы) код.
6. Клиенттік тапсырысты интернет-трейдинг жүйесі, трансфер-агент, сондай-ақ факсимильді және телефон байланысы құралдары арқылы беруге жол беріледі. Көрсетілген байланыс түрлерімен клиенттік тапсырыстарды беру ерекшеліктері осы Регламентте және басқа да ішкі құжаттарда, сондай-ақ брокерлік шартта белгіленеді.

7-тармаққа Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама)

7-тармаққа Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 17 шілдедегі шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 18/25-3 хаттама)

7. Брокер клиенттік тапсырысты орындауға қабылдамайды:
  - 1) клиенттік тапсырыстың мазмұны Қазақстан Республикасының заңнамасына және брокерлік Шартқа қайшы келген жағдайда;
  - 2) егер клиенттік тапсырыс берілген бағалы қағаздарға ауыртпалық салынса (бұғатталса);

- 3) клиенттік тапсырыстағы (қағаз жеткізгіштегі) қолтаңба үлгісінің қолтаңба үлгілері бар карточкада көрсетілген қолтаңбаларға (оның ішінде клиенттік тапсырыстарға қол қоюға құқығы бар заңды тұлға өкілдеріне) көзбен шолып сәйкес келмеген жағдайда, егер клиенттік тапсырысқа Брокердің жауапты қызметкерінің қатысуымен клиент қол қоймаған жағдайда;
  - 4) Клиентті Қазақстан Республикасының заңнамасына, брокерлік шартта және осы Регламентте айқындалған шарттар мен тәртіпке сәйкес сәйкестендіру мүмкін болмаған жағдайда, клиенттік тапсырысты телефон байланысы арқылы берген кезде;
  - 5) егер клиенттің тапсырыстарын клиент бұрын баламалы байланыс түрлерімен берген болса, клиенттік тапсырыстардың түпнұсқаларын қағаз жеткізгіште ұсыну және/немесе клиенттік тапсырыстар тізіліміне қол қою бойынша клиенттің брокер алдында берешегі болған кезде;
  - 6) егер мәмілені ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында жасасу кезінде ол сұраныстың және (немесе) ұсыныстың объективті арақатынасы нәтижесінде белгіленген бағалы қағаздарға бағаларды жоғары немесе төмен белгілеуге және (немесе) ұстап тұруға немесе бағалы қағаздармен сауданың көрінуін жасауға бағытталған жағдайда.
  - 7) клиент берген тапсырысты орындау үшін ақша немесе қаржы құралдарының саны жеткіліксіз болған кезде;
  - 7.1) Қазақстан Республикасына қайталама санкцияларды қолдану (егер клиенттік тапсырыс орындалса) немесе брокерді санкциялық тізімдерге енгізу тәуекелдері туындаған жағдайда;
  - 7.2) мәміле бойынша клиент, контрагент, мәміле нысанасы болып табылатын бағалы қағаздар эмитенті, сондай-ақ олардың бенефициарлық меншік иелері санкциялық тізімдерге енгізілген (болған) жағдайда;
  - 7.3) брокердің ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" заңда көзделген жағдайларда;
  - 8) брокерлік шартта немесе ішкі құжаттарда немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда.
8. Егер клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын мәміленің шарттары белгілі бір ӨЖ-нің шарттарынан басқа, "Бағалы қағаздар рыногы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 56-бабында белгіленген шарттарға сәйкес келген жағдайда, 7, Осы баптың 7-тармағы, Брокер клиенттен осындай мәмілені жүргізуге ниетін растауды сұратады. Клиенттен мәміле жасауға ниеті расталған жағдайда, клиенттің тапсырысын брокер қабылдайды және KASE / KASE-ден тыс жерге қояды. Бұл ретте, Брокер бір мезгілде клиентке осы мәмілеге қатысты шектеулер мен ерекше шарттар туралы хабарлама жібереді. Брокер осы хабарламаның көшірмесін уәкілетті органға жібереді.
9. Егер Брокер клиенттік тапсырысты орындауға қабылдаса, ол клиентке осы баптың 7-тармағында белгіленген клиенттік тапсырысты орындамау себептерін көрсете

отырып, еркін нысанда жасалған хабарламаны пошта арқылы және/немесе қолма-қол және/немесе электрондық поштамен және/немесе өзге де байланыс түрлерімен брокерлік шартта белгіленген тәртіппен және шарттарда жібереді.

10. Клиенттік тапсырысты тіркеуді және орындауға қабылдауды растау қағаз жеткізгіштегі клиенттік тапсырыстағы Брокердің тиісті белгісі болып табылады.

8-бап. Клиенттік тапсырыстарды орындау

1. *Тармақ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес алынып тасталды (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама.*
2. *Тармақ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес алынып тасталды (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама.*

3. Клиенттік тапсырыстар оларды қабылдаудың хронологиялық тәртібімен орындалуға тиіс және брокердің есеп жүйесінде немесе бағалы қағаздардың белгілі бір түрін орналастыру үшін белгіленген тәртіппен тіркеу.

Клиенттік тапсырыс онда көрсетілген мерзім ішінде орындалуға тиіс, сондай-ақ оны орындауға тартылған үшінші тұлғалардың операциялық сағаттарын ескере отырып.

4. Егер тапсырысты орындау барысында оның шарттарын өзгерту қажеттілігі туындаса, Брокер өз іс-әрекетін клиентпен келісуге міндетті.
5. Клиенттік тапсырысты орындау кезінде мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Брокер клиенттің мүдделерінің өзінен басымдығын негізге ала отырып қаржы құралдарымен мәміле жасайды.
6. Брокердің қаржы құралдарымен мәмілелері ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында жасалады.
7. Брокер осы мәмілені жасасу кезінде тиісті Сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесінде тіркелген ұқсас қаржы құралдарымен мәмілелер жасасуға қарсы өтінімдердің (ұсыныстардың) ең жақсы бағасынан нашар баға бойынша қаржы құралымен мәміле жасамайды, бұл ретте қарсы өтінімдердің (ұсыныстардың) ең жақсы бағасынан ең нашар баға деп түсініледі:
  - 1) брокер қаржы құралдарын сатқан кезде-ұқсас қаржы құралдарын сатып алудың ең жоғары (ең жақсы) бағасынан төмен баға;
  - 2) брокер қаржы құралдарын сатып алғанда-ұқсас қаржы құралдарын сатудың ең төменгі (ең жақсы) бағасынан жоғары баға.
8. Қаржы құралдарымен мәміле жасау кезінде Брокер клиенттік тапсырысты ең жақсы орындау үшін барлық күш жігерін салады.
9. Брокерлік шартта көзделген жағдайда не клиенттің мүдделерін қорғау мақсатында Брокер қаржы құралдарымен мәміле жасауды Қазақстан Республикасының заңнамасына немесе қолданылатын заңнамаға сәйкес басқа брокерге тапсыра алады.

Қаржы құралдарымен осындай мәміле туралы мәліметтер осы мәмілені жасау тапсырылған брокердің атауын көрсете отырып, брокердің ішкі есепке алу журналында көрсетіледі.

10. Брокер жауапты емес:

- 1) клиенттік тапсырыстарды орындамау не тиісінше немесе ішінара орындамау:
тиісті нарықтарда осындай клиенттік Тапсырыстардың орындалуына кедергі келтіретін жағдайдың туындауы;
клиенттің осы Регламентте және брокерлік шартта белгіленген мәміле жасасу тәртібін, мерзімдері мен шарттарын сақтамауы;
егер бұл қор биржаларының құжаттарында көзделген мәмілелер жасау технологияларына байланысты болса;
- 2) клиенттің нарықтық бағалардың, нарықтағы өтімділіктің, эмитенттердің немесе контрагенттердің мәмілелер бойынша төлем қабілеттілігінің немесе брокер бақыламайтын өзге де шарттардың немесе оқиғалардың өзгеруі салдарынан туындауы мүмкін шығындары;
- 3) егер қор биржасының, орталық депозитарийдің, кастодианның, есеп айырысу немесе клирингтік ұйымдардың, орындалатын мәміле бойынша контрагенттің, эмитенттің немесе эмитенттің, Банктің әрекеттерінен немесе әрекетсіздігінен туындаса, өз міндеттемелерін орындамау не тиісінше орындамау, клиенттің шоты бар және т. б.;
- 4) байланыс құралдарының кез келген техникалық проблемалары (жұмысын тоқтату немесе тоқтата тұру немесе кез келген өзге де іркілістер);
- 5) клиент қабылдаған шешімдер, оның ішінде Брокерден алынған ақпарат негізінде;
- 6) брокерлік Шарттың кез келген орындалмауы немесе тиісінше орындалмауы, егер ол еңсерілмейтін күш мән-жайларының басталуынан туындаса.

11. Орталық депозитарийден, AIX CSD, кастодианнан жүзеге асырылған операция туралы растауды алғаннан кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей Брокер клиенттік Тапсырыстың орындалуы/орындалмауы туралы есепті қалыптастырады, ол клиентке Қазақстан Республикасының заңнамасында және брокерлік шартта белгіленген тәртіппен жіберіледі.

9-бап. Интернет-сауда жүйесі арқылы қашықтан қол жеткізу

1. Клиентке брокердің интернет-Трейдинг жүйесіне қол жеткізуді ұсыну тәртібі ішкі құжаттармен және брокерлік Шартпен (оның ішінде брокерлік шартқа тиісті қосымшамен) реттеледі.
2. Брокердің интернет-Трейдинг жүйесіне қол жеткізу үшін клиентке логин, өтінім беру үшін – брокермен шарт жасалған куәландырушы орталықтың электрондық цифрлық қолтаңбасы сертификатын алу және/немесе клиентті динамикалық сәйкестендіру қызметіне қосылу қажет.

Интернет-Трейдинг жүйесі арқылы өтінімдер беру басталғанға дейін клиентке интернет-трейдингке қол жеткізу жүйесінде оның ЭЦҚ тіркеуден өту және/немесе клиентті динамикалық сәйкестендіру қызметіне қосылу мақсатында оның телефон нөмірін тіркеу қажет.

3. Жүйе ЭЦҚ-ның жарамдылығын тексеру немесе енгізілген бір реттік (біржолғы) кодтың сәйкестігін тексеру арқылы клиенттің аутентификациясын дербес (Автоматты) жүргізеді. Брокер клиентті (оның өкілін) қандай да бір қосымша тәсілмен сәйкестендіруге міндетті емес және клиенттің атынан жасалған интернет-трейдинг жүйесіне рұқсатсыз кіргені үшін қандай да бір жауапты болмайды.
4. Брокер интернет-трейдинг жүйесіндегі өзіне тәуелді емес кез келген техникалық проблемалар (жұмысты тоқтату немесе тоқтата тұру немесе кез келген іркілістер) үшін жауап бермейді. Брокер кез келген уақытта өз қалауы бойынша клиенттің интернет-Трейдинг жүйесіне кіруін үшінші тұлғалардың рұқсатсыз қол жеткізуі туралы күдіктері болған кезде немесе егер клиенттің интернет-Трейдинг жүйесін пайдалана отырып жасалатын іс-әрекеттері осы Регламенттің, Сауда-саттықты ұйымдастырушының құжаттарының немесе Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келмесе немесе сәйкес келмеуіне әкеп соғуы мүмкін болса, тоқтата тұруға немесе тоқтатуға құқылы, сондай-ақ интернет-Трейдинг жүйесін үздіксіз пайдалануды қамтамасыз ету үшін брокер қоятын талаптар мен шектеулер, бұл туралы Клиентке алдын ала хабарлау. Бұл хабарлама клиентке брокердің қалауы бойынша кез келген тәсілмен, соның ішінде, бірақ онымен шектелмей, клиенттің электрондық поштасына және телефон арқылы ауызша хабарламаға жіберілуі мүмкін.
5. Клиент Брокердің интернет-трейдинг жүйесі арқылы қолжетімді қызметтер мен қаржы құралдарының тізбесін дербес айқындайтынын түсінеді және келіседі. Бұл тізім қол жетімді қызметтер мен қашықтан қол жетімді емес қаржы құралдарының тізімінен едәуір аз болуы мүмкін.

10-бап. Баламалы байланыс түрлері арқылы берілген клиенттік тапсырыстарды қабылдау және орындау ерекшеліктері

1. Баламалы байланыс түрлері арқылы брокерге берілген клиенттік тапсырыстың нысаны мен мазмұны (мысалы, клиент электрондық пошта немесе факс арқылы берген клиенттік тапсырыстың көшірмесін қамтиды) қағаз тасымалдағыштарда берілген тапсырыстарға қойылатын талаптарға сәйкес келуі керек.
2. Брокерге баламалы байланыс түрлері арқылы берілген клиенттік тапсырыстарды Брокер баламалы байланыс түрлері арқылы берілген клиенттік тапсырыстар тізіліміне енгізеді, ол баламалы байланыс түрлері арқылы клиенттік тапсырыстарды беру құқығы берілген брокердің әрбір клиенті бөлінісінде толтырылады.

Баламалы байланыс түрлері арқылы берілген клиенттік тапсырыстардың тізілімі бір айға тең мерзімде жүргізіледі және брокердің клиенттік тапсырысты алған күнін, тапсырыс негізінде жасалатын мәміле түрін, клиенттік тапсырысты клиент берген байланыс түрін қамтиды.

Клиенттерге баламалы байланыс түрлері арқылы клиенттік тапсырыстар берілген есепті ай аяқталғаннан кейін клиент немесе оның уәкілетті өкілі аталған тізілімге қол қояды. Клиенттің немесе оның уәкілетті өкілінің аталған тізілімге қол қоюы клиент немесе оның өкілі баламалы байланыс түрлері арқылы берген клиенттік тапсырыстың түпнұсқалығын растайды.

3. Брокердің клиенттік тапсырыстарды қабылдауды тоқтата тұруға құқығы бар, егер ол брокердің алдында өткен кезеңде баламалы байланыс түрлері арқылы берілген клиенттік тапсырыстардың қол қойылған тізілімін ұсыну бойынша берешегі болса.
4. Осы регламентте көзделген жалпы негіздерден басқа, егер брокердің пікірінше, түпнұсқалығына күмән болса, брокердің баламалы байланыс түрлері арқылы берілген тапсырыстарды орындауға қабылдамауға құқығы бар және осы тапсырыстардың дұрыстығы.

Егер клиенттік тапсырыс баламалы байланыс түрлері арқылы алынған операциялық күн ішінде Брокер клиенттен оның берілгенін ауызша Растауды алмаса, Брокер өз тарапынан қандай да бір жауапкершіліксіз клиенттік тапсырысты орындауды осындай ауызша Растауды алғанға дейін келесі жұмыс күніне кейінге қалдыруға құқылы.

Брокер клиенттік тапсырысты тіркеуден және орындаудан бас тарту туралы клиентке телефон немесе электрондық пошта арқылы хабарлай отырып, өз тарапынан қандай да бір жауапкершіліксіз байланыстың баламалы түрлері арқылы алынған клиенттік тапсырысты орындамауға құқылы.

11-бап. Интернет-Трейдинг жүйесі арқылы берілген және ЭЦҚ қойылған немесе бір реттік (біржолғы) код арқылы расталған клиенттік тапсырыстарды қабылдау ерекшеліктері

1. Интернет-трейдинг жүйесі (электрондық клиенттік тапсырыс) арқылы берілген клиенттік тапсырыс брокердің автоматтандырылған есеп жүйесінде автоматты түрде тексеріледі, ол тексереді:
  - 1) клиенттік тапсырысқа қол қою кезінде ЭЦҚ-тиісті ЭЦҚ сертификатын шығарған куәландырушы орталықтың арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуінің көмегімен интернет-Трейдинг жүйесі (ЭЦҚ сертификаты) арқылы берілетін тапсырыстарда клиенттің ЭЦҚ түпнұсқалығы (қолды верификациялау), сондай-ақ клиенттің ЭЦҚ сертификатының жарамдылығы;
  - 2) клиенттік тапсырысты бір реттік (біржолғы) код арқылы растаған кезде-клиент енгізген бір реттік (біржолғы) кодтың брокердің интернет-Трейдинг жүйесінде жасалған бір реттік (біржолғы) кодқа сәйкестігі;
  - 3) клиенттік тапсырыс бойынша мәміле жасау үшін қаржы құралдары санының жеткіліктілігі;
  - 4) өзіне қатысты клиенттік тапсырыс берілген бағалы қағаздарда ауыртпалықтың (бұғаттаудың) болуы.
2. Осы баптың 1-тармағына сәйкес жүргізілген тексеру нәтижесінде бұзушылықтар анықталған кезде Брокер электрондық клиенттік тапсырысты орындауға қабылдаудан

бас тартады, бұл клиенттік тапсырысқа интернет-трейдинг жүйесінде тиісті мәртебе берумен расталады. Жазбаша түрде бас тарту ресімделмейді.

3. Егер осы баптың 1-тармағына сәйкес жүргізілген тексеру бұзушылықтарды анықтамаса, Брокер электрондық клиенттік тапсырысты орындауға қабылдайды, бұл клиенттік тапсырысқа интернет-Трейдинг жүйесінде тиісті мәртебе берумен расталады.
4. Осы Регламентте көзделген жалпы негіздерден басқа, егер Брокердің пікірінше, оның шынайылығы мен шынайылығына күмән болса, Брокердің электрондық клиенттік тапсырысты орындауға қабылдамауға құқығы бар. Брокер клиентке осындай клиенттік тапсырысты орындауға қабылдаудан бас тарту туралы телефон немесе электрондық пошта арқылы хабарлайды.

12-бап. Телефон байланысы арқылы берілген клиенттік тапсырыстарды қабылдау ерекшеліктері

1. Брокер клиенттің қаржы құралдарымен мәмілелер жасауды клиенттің телефон арқылы (телефон арқылы) берілген тапсырысы негізінде жүзеге асырады, кейіннен осы Ереженің 11-бабында белгіленген талаптарға сәйкес клиент тапсырыстарының тізілімін толтырып және жүргізеді, егер бұл брокерлік шартта, оның қосымшасында және/немесе басқа келісімде көзделген болса және клиент клиенттің мұндай қызметті алуы үшін белгіленген критерийлерге сәйкес келсе.
2. Клиенттік тапсырыстарды телефон арқылы беруге құқығы бар Клиентті сәйкестендіру мақсатында Брокер кодтық белгілерді және клиентті сәйкестендірудің басқа тәсілдерін қолданады.
3. Клиенттік тапсырысты телефон байланысы арқылы қабылдаған кезде Брокердің клиенттерді сәйкестендіру талаптары мен тәртібі брокерлік шартта және осы регламентте айқындалады және оған мынадай ақпарат бойынша клиентті сәйкестендіруді жүзеге асыру кіреді:
  - 1) жеке тұлға үшін: тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі, жеке сәйкестендіру нөмірі (бар болса), жеке шоттың нөмірі, код сөзі;
  - 2) заңды тұлға үшін: заңды тұлғаның толық атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі (ол болған кезде), дербес шоттың нөмірі, клиенттік тапсырысты беретін заңды тұлға өкілінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), лауазымы, код сөзі.
4. Осы баптың 3-тармағында аталған ақпаратқа қол жеткізе алатын адамдардың тізбесі брокердің мынадай қызметкерлерімен шектеледі:
  - 1) Сатулар департаментінің жұмыскерлері;
  - 2) операцияларды әкімшілік ету басқармасының жұмыскерлері (кодтық сөзден басқа).

5. Үшінші тұлғалардың алаяқтық операцияларды жүзеге асыру тәуекелін қоса алғанда, телефон байланысы арқылы берілген клиенттік тапсырысты орындаумен байланысты барлық тәуекелдерді клиент көтереді.
6. Клиенттік тапсырысты Брокер телефон байланысы арқылы келесі талаптар орындалған жағдайда қабылдай алады:
  - 1) брокерлік шарт және оған қосымша клиенттің телефон байланысы арқылы клиенттік тапсырыстарды беру құқығын көздейді;
  - 2) Брокер Қазақстан Республикасының заңнамасында пайдалануға рұқсат етілген аудиотехниканы және басқа да арнайы техникалық құралдарды пайдалана отырып, клиентпен телефон байланысы арқылы сөйлесуді жазуды жүргізеді, бұл ретте мұндай жазудың басталуы дыбыстық сигналмен немесе клиентке сөйлесуді жазу туралы хабарлайтын өзге де ескертумен сүйемелденеді;
  - 3) клиент телефон арқылы сәйкестендіру тексерісінен өтті.
7. Тараптар бұдан әрі осы баптың 6-тармағының 2) тармақшасына сәйкес жүргізілген дауыстық жазбаға өз іс-әрекеттерін немесе ақпарат алмасуын, клиенттің беру фактісін және тиісінше брокердің клиенттік тапсырысты қабылдауын негізделген растау ретінде сілтеме жасауға құқылы.
8. Уәкілетті тұлғаның клиенттік тапсырысты ауызша нысанда арнайы құрылғыда жазып алуы орындалды деп есептеледі және егер клиент тапсырысының шарттары келісілгеннен кейін клиент оның тапсырысын келесі сөздерді (балама)айту арқылы растаған болса, клиенттік тапсырыс тіркеледі: "Растаймын", "Келісемін/келісемін " немесе клиенттік тапсырыстың барлық параметрлерімен оның келісімін біржақты растайтын басқа сөз.
9. Брокер клиент атынан клиенттік тапсырысты берген тұлғаның сәйкестендіру белгілерін және заңсыз әрекеттерін теріс пайдаланудың салдары үшін клиент алдында жауап бермейді.
10. Клиенттік тапсырыс телефон арқылы қабылданған жағдайда клиенттің тапсырысын қабылдағанын растау брокердің жауапты қызметкерінің тиісті дауыстық хабарламасы болып табылады.
11. Осы Регламенттің 10-бабының 2 және 3-тармақтарында белгіленген талаптарға сәйкес клиенттік тапсырыстың түпнұсқасы телефон жазбасына сәйкес келмеген кезде немесе клиент байланыстың баламалы түрлерімен берілген клиенттік тапсырыстар тізіліміне қол қоюдан бас тартқан кезде брокердің іс-әрекеттері брокерлік шартта белгіленеді.

13-бап Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 30 маусымдағы шешіміне сәйкес алынып тасталды (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 17/23-3 хаттама)

14-бап. Баламалы байланыс түрлері арқылы, телефон арқылы, интернет-Трейдинг және трансфер-агент жүйесі арқылы берілген клиенттік тапсырыстарды орындау

ЭЦҚ немесе бір реттік (біржолғы) кодтың көмегімен интернет-Трейдинг жүйесі арқылы телефон арқылы, байланыстың баламалы түрлері арқылы берілген, сондай-ақ трансфер-агент арқылы берілген клиенттік тапсырыстарды орындау осы Регламенттің 8-бабына сәйкес жүргізіледі.

15 Бап. Бұрын берілген клиенттік тапсырыстың күшін жою

1. Егер осы тапсырыс әлі орындалмаған болса, клиент бұрын берген және брокер қабылдаған клиенттік тапсырыстың күшін жоюды клиент жүргізе алады. Ішінара орындалған клиенттік тапсырыс тек орындалмаған бөлікте жойылуы мүмкін.
2. Клиенттік тапсырыстың күшін жоюға оны берген тұлға (клиент не оның уәкілетті өкілі) құқылы.
3. Клиенттік тапсырыстың күшін жою Брокерге клиенттік тапсырыстың күшін жою туралы бұйрықты жіберу арқылы жүзеге асырылады, онда клиенттік тапсырыстың нөмірі, күні және осы клиенттік тапсырыстың қай бөлігінде жойылатындығы көрсетілген.
4. Клиенттік тапсырыстың күшін жоюға бұйрық брокерлік шартта және осы Регламентте көзделген кез келген тәсілмен берілуі мүмкін.
5. Клиенттік тапсырысты жою туралы бұйрық оны брокер алғаннан кейін және орындау хронологиясын сақтамай тікелей орындалады.

16-бап. Номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығынсыз шарттар бойынша клиенттік тапсырыстарды қабылдау және орындау ерекшеліктері

1. Брокер клиентке тиісті тексеру бойынша соңғы рәсімдерден сәтті өткеннен кейін оны қызметке қабылдау туралы хабарлайды және клиентке және / немесе кастодиан банкке клиентке қызмет көрсететін кастодиан банк ашқан Биржаның сауда алаңында оның сауда шотына қол жеткізуді сұрайды.
2. Клиент Брокердің клиенттің сауда шотына кіру құқығын растағаннан кейін Брокерге клиенттік тапсырыстарды беру құқығын алады.
3. Брокер осы Регламенттің 8-бабына сәйкес клиенттің тапсырыстарын орындайды.

**4 Бап АҚПАРАТТЫҚ ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ.
БРОКЕРДІҢ АҚПАРАТТЫҚ МІНДЕТТЕРІ
КЛИЕНТТЕР МЕН УӘКІЛЕТТІ ОРГАННЫҢ АЛДЫНДА**

17-бап. Ақпараттық қызметтер көрсету

1. Номиналды ұстау шеңберінде Клиенттің дербес шоты бойынша ақпараттық операцияларды жүзеге асыруды қоспағанда, ақпараттық (талдамалық, консультациялық) қызметтер көрсету кезінде Брокер оның пікірінше, ақпараттық сипаттағы сенімді көздерден алынған жалпыға қолжетімді деректерді пайдаланады. Брокер мұндай ақпараттың толықтығын, дәлдігін және дұрыстығын тексермейді және

тексеруге міндетті емес. Брокер ұсынатын кез келген ақпаратты клиент тек өз қалауы бойынша және өз тәуекелімен пайдаланады.

2. Клиент брокерлік шарт жасасу арқылы Брокерден, оның ішінде ақпараттық қызметтер көрсету кезінде қандай да бір ақпаратты алғанына немесе алмағанына қарамастан, барлық инвестициялық шешімдерді дербес қабылдайтынын және мұндай шешімдердің немесе олардың салдарының қолданылатын заңнама талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ететінін мойындайды.

Брокер клиенттік тапсырыстарды немесе клиенттен алынған тапсырмаларды орындайды және брокер ұсынған ақпарат негізінде, оның ішінде ақпараттық (талдамалық, кеңес беру) қызметтер көрсету кезінде клиент қабылдаған Инвестициялық шешімдердің нәтижелері үшін жауап бермейді.

3. Брокер табыс алуға кепілдік бермейді және клиенттің брокерлік шартты орындау кезінде, оның ішінде ақпараттық (талдамалық, консультациялық) қызметтер көрсету кезінде брокерден алынған ақпаратқа сүйене отырып, сатып алатын немесе сататын қаржы құралдарына инвестициялаудан түскен табысына қатысты қандай да бір куәліктер бермейді.

Клиент Брокерден алынған ақпаратты үшінші тұлғаларға ашқан кезде клиент Брокерді осы ақпараттың көзі ретінде көрсетпеуге міндеттенеді.

Брокер клиенттің және аталған үшінші тұлғалардың Брокер клиентке ұсынған мәліметтерді пайдалануы салдарынан клиентте немесе өзге де тұлғаларда туындауы мүмкін залалдар, шығындар, шығыстар және өзге де жағымсыз салдарлар үшін жауапты болмайды.

4. Брокердің ақпараттық (талдамалық, кеңес беру) қызметтер көрсетуі қандай да бір қаржы құралдарының, өнімдердің немесе қызметтердің жарнамасы немесе бағалы қағаздар нарығында операцияларды жүзеге асыруға ұсыныс, міндеттеме, ұсыныс, ынталандыру болып табылмайды. Брокер осылайша өзіне қандай да бір қаржы құралдарын сату немесе сатып алу, қаржыландыруды тарту, сенімгерлік басқаруды жүзеге асыру, клиенттің қаржы құралдарына қатысты брокерлік операцияларды жүзеге асыру бойынша міндеттемелер жүктемейді.

5. Брокер ақпараттық (талдамалық, консультациялық) қызметтер көрсете отырып, тиісті материалдарды, түсініктемелер мен консультацияларды ұсыну кезеңділігін, олардың көлемін, сондай-ақ оларға қатысты Брокер осындай қызметтер көрсететін қаржы құралдарының түрі мен құрамына және осындай қаржы құралдарымен операцияларға қойылатын талаптарды дербес айқындайды. Брокер өз қалауы бойынша, егер брокерлік шартта өзгеше көзделмесе, клиентке мұндай қызметтерді көрсетуден бас тартуға, сондай-ақ кез келген уақытта клиентке мұндай Қызметтерді көрсетуді тоқтата тұруға немесе тоқтатуға құқылы.

6. Қазақстан Республикасының заңнамасын, атап айтқанда бағалы қағаздар нарығында бағаларды айла-шарғы жасауды және инсайдерлік ақпаратты пайдалануды болғызбауға бағытталған талаптарды сақтау мақсатында Брокер мәмілелер жасауға клиенттік тапсырыстарды қабылдауға шектеулер белгілеуге құқылы. Мұндай шектеулер, атап айтқанда, орташа нарықтық бағадан (ағымдағы баға, соңғы мәміле бағасы немесе орташа өлшенген баға) айтарлықтай ерекшеленетін баға бойынша

мәмілелер жасауға арналған клиенттік тапсырыстарға қолданылуы мүмкін. Клиент брокерде осындай құқықтың болуымен келіседі және аталған шектеулерді сақтауға, сондай-ақ брокердің сұрауы бойынша кез келген ақпарат пен құжаттарды беруге және осындай шектеулердің сақталуын тексеру үшін қажетті жәрдем көрсетуге міндеттенеді.

7. Брокер бұқаралық ақпарат құралдарында жарияламайды немесе қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелердің параметрлері (бағалары, көлемдері және басқа да ықтимал параметрлері) туралы анық емес немесе жаңылыстыратын мәліметтерді өзге де жолмен таратпайды.
8. Бұқаралық ақпарат құралдарында немесе өз қызметі туралы өзге де жолмен хабарландырулар жарияланған кезде Брокер өзінің толық атауын, сондай-ақ брокерлік қызметті жүзеге асыруға лицензияның берілген күні мен нөмірін көрсетеді. Брокердің жарнамалық ақпаратты таратуы Қазақстан Республикасының Жарнама туралы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

18-бап. Брокердің клиенттер алдындағы ақпараттық міндеттері

1. Брокер адамның онымен шарттық қатынастарға түсу ниетін іске асыру немесе осындай қатынастарды сақтау үшін елеулі маңызы бар ақпаратты ашады.
2. Клиенттерге, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдарға оңай қол жетімді жерлерде Брокердің бас кеңсесі мен филиалының бас офистерінде орналастырылады:
  - 1) бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияның нотариат куәландырған көшірмесі;
  - 2) брокер клиенттің, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген тұлғалардың бірінші талабы бойынша танысу үшін ұсынатын құжаттардың тізбесін ұсынады.
3. Клиенттің бірінші талабы бойынша Брокер, сондай-ақ брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдар клиенттің талабын алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде, сондай-ақ брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамдар танысу үшін ұсынады:
  - 1) Брокердің оларға қызмет көрсету тәртібін реттейтін ішкі құжаттары;
  - 2) брокердің өзінің тәуекелдерін жабуды сипаттайтын көрсеткіштер мәндерінің ¹ ТБЖ² қағидаларында белгіленген талаптарға сәйкестігі туралы брокердің бірінші басшысы (ол болмаған кезеңде – оның орнындағы адам) қол қойған жазбаша растамасы;

---

¹ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 27 тамыздағы № 214 қаулысымен бекітілген Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті, инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидалары.

- 3) клиенттермен жұмыс істеуге жауапты Брокердің құрылымдық бөлімшесінің байланыстары.
4. Брокер клиентке, сондай-ақ Брокермен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамға осы баптың 3-тармағында көрсетілген құжаттардың көшірмелерін беруден бас тарта алмайды. Брокер мұндай көшірмелерді бергені үшін оларды дайындауға жұмсалатын шығыстар мөлшерінен аспайтын мөлшерде ақы алуы мүмкін.
5. Брокерлік шартты жасасу және орындау процесінде Брокер клиентке:
  - 1) мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндіктері мен фактілері. Бұл ретте Брокер клиентке қаржы құралдарымен мәміле жасауға кеңес бермейді, егер мұндай мәмілені орындау мүдделер қақтығысының туындауына әкеп соқтырса. Көрсетілген талап бұзылған жағдайда Брокер клиентке осындай бұзушылық нәтижесінде келтірілген залалды және брокерлік шартта белгіленген тұрақсыздық айыбын өтейді;
  - 2) соңғы 12 қатарынан күнтізбелік ай ішінде уәкілетті орган брокерге қолданған әкімшілік жазаларды қоспағанда, санкцияларға тыйым салынады. Әкімшілік жаза түріндегі санкциялар бойынша әкімшілік жаза қолдану туралы қаулының орындалуы аяқталған күннен бастап қатарынан соңғы 12 күнтізбелік ай ішінде брокерге әкімшілік жаза қолдану туралы мәліметтер ұсынылады;
  - 3) брокердің өз тәуекелдерін жабуын сипаттайтын көрсеткіштердің мәндері ТБЖ ережелерінің талаптарына сәйкес келмеуі.
6. Осы баптың 5-тармағында көзделген хабарламалар жазбаша түрде жасалады, Брокердің шығыс құжаттама журналдарында тіркеледі және клиентке пошта және/немесе курьер және/немесе электрондық пошта және/немесе факсимильді және/немесе телекс және/немесе телеграф хабарламасы немесе басқа да мүмкін байланыс құралдары арқылы жіберіледі және/немесе Брокердің интернет-ресурсында осындай хабарламаларды жіберуге негіз туындаған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде орналастырылады.
7. Брокер сондай-ақ осы клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын қаржы құралдарымен мәмілеге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектеулер мен ерекше жағдайлар туралы клиентке хабарлайды.

Мұндай хабарлама жазбаша түрде ресімделеді, Брокердің шығыс құжаттамасының журналдарында тіркеледі және поштамен және/немесе қолма-қол және/немесе электрондық поштамен және/немесе факсимильді және/немесе телекс және/немесе телеграф хабарламасымен немесе осындай хабарламаны жіберу негізі туындаған күні байланыстың өзге де ықтимал түрлерімен жіберіледі.
8. Брокердің қосымша ақпараттық міндеттері осы Регламентте дәйекті түрде көрсетілген. Сонымен қатар, брокерлік шарт тараптарының келісімі бойынша брокердің өз клиенттерінің алдында ақпаратты ашу жөніндегі қосымша міндеттері және/немесе осындай ақпаратты ашудың қосымша тәсілдері белгіленуі мүмкін.

19-бап. Брокердің ақпараттық міндеттері уәкілетті органның алдында

1. Брокер уәкілетті органды брокерлік Шартқа сәйкес жасалған және оған қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында осындай мәміле жасалған күннен кейінгі күннен кешіктірмей шектеулер мен ерекше талаптар белгіленген бағалы қағаздармен жасалған мәміле туралы хабардар етеді.
2. Егер клиенттің есебінен және мүддесінде жасалуы болжанатын не клиенттің тапсырысы негізінде жасалған мәміленің шарттары бағалы қағаздар рыногы туралы Заңның 56-бабында белгіленген шарттарға сәйкес келсе, Брокер клиентке осы Регламенттің 19-бабының 7-тармағында көрсетілген хабарламаны жіберумен бір мезгілде уәкілетті органға осы хабарламаның көшірмесін жібереді.

5-Тарау. НОМИНАЛДЫ ҰСТАУ

20-бап. Номиналды ұстау қызметтері

1. Номиналды ұстау қызметтерін брокер клиентке номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен жасалған брокерлік шарт немесе номиналды ұстау қызметтерін көрсету туралы Жеке шарт шеңберінде көрсетеді.
2. Номиналды ұстау қызметтері деп Брокердің клиент берген және брокер орындауға қабылдаған клиенттік бұйрықтар мен тапсырыстар негізінде клиенттің Дербес шотын ашу және жүргізу жөніндегі қызметтері түсініледі.
3. Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде операциялардың келесі түрлері жүзеге асырылады:
  - 1) дербес шоттар бойынша операциялар:
    - жеке шот ашу;
    - эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап ету құқықтарын ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту;
    - бағалы қағаздардың күшін жою;
    - бағалы қағаздарды өтеу;
    - бағалы қағаздарды шоттардан/бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттарына есептен шығару / есептеу;
    - эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын дербес шоттардан/бағалы қағаздарды ұстаушылардың дербес шоттарына есептен шығару/есепке жатқызу;
    - орналастырылған акциялар санының ұлғаюына немесе азаюына байланысты (Эмитент сатып алған акцияларды шегергенде)бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотындағы/қосалқы шотындағы акциялар санының ұлғаюы немесе азаюы туралы жазбалар енгізу;
    - эмитенттің бағалы қағаздары мен өзге де ақшалай міндеттемелерін эмитенттің басқа құралдарына айырбастау туралы жазбалар енгізу;

- бір түрдегі эмитенттің орналастырылған акцияларын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастау туралы жазбалар енгізу;
  - бағалы қағаздарға/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына ауыртпалық салу және осындай ауыртпалықты алып тастау;
  - эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап ету құқықтарын бұғаттау және бұндай бұғаттауды алып тастау;
  - сенімгерлік басқарушы туралы жазбаларды енгізу/жою;
  - жеке шотты жабу;
  - егер осындай операциялар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделсе, өзге де операциялар;
- 2) ақпараттық операциялар:
- Дербес шоттан үзінді көшірме беру;
  - жүзеге асырылған операциялар туралы есеп беру;
  - бағалы қағаздарды ұстаушылардың, орталық депозитарийдің, эмитенттердің және уәкілетті органның сұрау салулары бойынша басқа да есептерді дайындау және беру;
  - егер осындай операциялар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделсе, бақа да операциялар.

21-бап. Номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі клиенттің жеке шоты

1. Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесіндегі Клиенттің жеке шоты және Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі, AIX CSD және кастодианның номиналды ұстауын есепке алу жүйесіндегі клиенттің қосалқы шоты Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген мәліметтерді қамтиды.
2. Клиенттің жеке шотында Брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде келесі бөлімдер ашылады:
  - 1) "негізгі" - мәмілелерді жүргізуге қатысты шектеулер белгіленбеген эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап ету құқықтарын есепке алуға арналған;
  - 2) "блоктау" - эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап құқықтарын тіркеуге арналған, олар бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес осындай шешім қабылдауға уәкілетті мемлекеттік органның шешімі, клиенттің бұйрығы немесе бағалы қағаздар эмитентінің шешімі негізінде бағалы қағаздармен азаматтық-құқықтық мәмілелерді/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап құқықтарын тіркеуге уақытша тыйым салынған;

- 3) "репо" - автоматты репо секторында жасалған репо операциясының мәні болып табылатын бағалы қағаздарды есепке алуға арналған;
  - 4) "ауыртпалық" - эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап құқықтарын тіркеуге арналған, оларға азаматтық-құқықтық мәміле негізінде туындайтын, осы бағалы қағаздар ұстаушысының міндеттемелерін/эмитенттің осы эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша басқа тұлғалар алдындағы міндеттемелері бойынша талап құқықтарын қамтамасыз ету үшін мәмілелерді орындауға шектеулер қойылады.
3. Брокер клиенттің жеке шотында қосымша бөлімдер аша алады.
  4. Брокердің номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі Клиенттің дербес шоты орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде, AIX CSD немесе кастодианның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде көрсетілетін барлық операциялардың жазбаларын қамтиды.
  5. Брокердің номиналды ұсталуын есепке алу жүйесінде эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздармен/талап ету құқықтарымен мәмілелерді тіркеу клиенттің дербес шоты бойынша тиісті операцияларды жүзеге асыру жолымен жасалады.
  6. Айналыс мерзімі өткен және эмитент өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын есепке алуды орталық депозитарий беретін сәйкестендіргіштер бойынша Брокер эмиссиялық бағалы қағаздар деректерінің ұлттық сәйкестендіру нөмірін көрсете отырып, орталық депозитарий қағидаларының жиынтығында белгіленген тәртіппен жүзеге асырады.
  7. Клиенттің жеке шотында эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының сандық көрінісі осы талап ету құқықтары туындаған эмиссиялық бағалы қағаздардың саны ретінде айқындалады (Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес осындай құқыққа ие мемлекеттік органдардың актілері негізінде оларды бұғаттау жөніндегі операциялар жүзеге асырылған эмиссиялық бағалы қағаздарды қоспағанда).
  8. Бағалы қағаздарды/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын есептен шығару/есептеу жөніндегі операцияларды бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттарынан/шоттарына брокер, қоспағанда, бағалы қағаздарды ұстаушылардың бұйрықтары негізінде жүзеге асырады:
    - 1) Орталық депозитарийдің және сауда-саттықты ұйымдастырушының ішкі құжаттарына сәйкес тіркелетін ұйымдасқан нарықта жүзеге асырылған операциялар;
    - 2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес барлық қажетті деректемелерді қамтитын атқару парағының негізінде брокер тіркейтін соттың шешімі бойынша бағалы қағаздар бойынша құқықтарды өзгерту немесе тоқтату жөніндегі операцияларды;
    - 3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мәжбүрлеп сатып алуға жататын екінші деңгейдегі банктердің өздеріне тиесілі акцияларын брокер

клиенттерінің дербес шоттарынан есептен шығару және осы акцияларды уәкілетті органның шешімі негізінде тіркелетін Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің шотына есептеу жөніндегі операциялар;

- 4) эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап құқықтарын мұрагерлік ету, мұнда эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап құқықтарын клиенттердің жеке шоттарынан есептен шығару/кредиттеу бойынша операциялар мұрагер немесе оның өкілі ұсынған тиісті бұйрық, мұрагерлік құқығы туралы куәліктің түпнұсқасы немесе нотариалды куәландырылған көшірмесі, мұрагер өкілінің өкілеттігін растайтын құжаттар және егер мұрагердің номиналды ұстау жүйесінде жеке шоты болмаса, жеке шот ашу үшін қажетті құжаттар негізінде тіркеледі;
  - 5) бағалы қағаздарды және эмитенттің өзге де ақшалай міндеттемелерін эмитенттің жай акцияларына айырбастау, тиісті жазбаларды енгізу жөніндегі операциялар эмитенттің бұйрығы негізінде жүзеге асырылатын немесе орталық депозитарийдің хабарламасы негізінде көрсетілетін эмитенттің бір түрдегі орналастырылған акцияларын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастау;
  - 6) Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінен алынған тіркелген операциялар туралы есеп негізінде жүзеге асырылатын қаржы ұйымдарын қайта ұйымдастыру кезінде бағалы қағаздарды ұстаушылардың дербес шоттарынан/дербес шоттарына есептен шығару/есепке алу жөніндегі операциялар;
  - 7) Брокер лицензиясы қайтарып алынған немесе Брокер номиналды ұстаушы ретінде клиент шоттарын жүргізу құқығымен брокерлік қызметті жүзеге асыруға лицензияны ерікті түрде қайтару туралы шешім қабылдаған және клиенттен тиісті хабарлама, активтерді есептен шығару туралы бұйрық жіберілген күннен бастап 90 күнтізбелік күн ішінде немесе клиенттің орналасқан жерінде/тұрғылықты жерінде жоқ екендігі туралы хабарлама алынған жағдайда, Брокер клиентінің жеке шотынан айналым мерзімі өткен бағалы қағаздарды/бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтарын есептен шығару бойынша мәмілелер, сондай-ақ осы бағалы қағаздарды/осы бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтарын тіркеуші Брокер клиентіне бағалы қағаздар ұстаушыларының тізілімдер жүйесінде ашқан жеке шотқа есептеу бойынша мәмілелер;
  - 8) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да жағдайларда.
9. Егер мәміле тараптарының бірі оны жасасу үшін уәкілетті органның рұқсатын/келісімін алуды талап етсе, брокер осындай рұқсаттың/келісімнің болуын растайтын құжатты сұратады. Уәкілетті органның талап етілетін рұқсаты/келісімі болмаған кезде Брокер мәмілені тіркеуден бас тартады. Бұл талап бағалы қағаздарды сенімгерлік басқаруға беру кезінде брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде жүзеге асырылатын операцияларға қолданылады.
  10. Бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттары бойынша эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарымен репо операцияларын брокер жүзеге асырмайды.

11. Брокердің номиналды ұстаушы ретіндегі операциялық күнінің ұзақтығы кемінде жеті сағатты құрайды.

22-бап. Клиенттік бұйрықтарды қабылдау

1. Брокер номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде Клиенттің жеке шоты бойынша операцияларды брокер нысаны бойынша тиісінше ресімделген және клиент немесе оның уәкілетті тұлғасы қол қойған немесе ЭЦҚ арқылы берілген немесе бір реттік (біржолғы) код арқылы расталған бұйрық негізінде жүзеге асырады.
2. Брокер клиенттің бұйрығын өзінің автоматтандырылған есеп жүйесінде қабылдайды және тіркейді.

23-бап. Клиенттік бұйрықтарды орындау

1. Егер бұл ішкі құжаттарда және клиентпен жасалған шартта көзделсе, Брокер клиенттің дербес шоты бойынша электрондық қызметтер ретінде жекелеген операцияларды жүзеге асыра алады.

Электрондық қызметтерді көрсету тәртібі мен шарттары жеке ішкі құжатта көзделеді.

2. Брокер Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, клиенттің банктік шотына ақша аударуды төлем тапсырмасы негізінде, ал клиенттік банктік шоттан ақшаны есептен шығаруды клиенттің бұйрығы негізінде жүзеге асырады.
3. Брокер клиенттік бұйрықты орындауға қабылдамайды және бас тартуды жазбаша түрде немесе электрондық құжат нысанында Қазақстан Республикасының электрондық құжат және ЭЦҚ туралы заңнамасына сәйкес ақпараттық жүйелерді пайдалана отырып бұйрықты орындамау себептерін көрсете отырып ресімдейді:
  - 1) бұйрықтардағы қолдардың үлгілерге сәйкес келмеуі,
  - 2) операцияны жүзеге асыруға бұйрық алған күннен бастап екі күнтізбелік күн ішінде қарсы бұйрық берілмеген;
  - 3) бұйрықтардың деректемелері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген деректемелерге немесе дербес шоттың (қосалқы шоттың) деректемелеріне сәйкес келмеуі;
  - 4) эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері және / немесе клиенттердің шоттарында (қосалқы шоттарында) ақша бойынша талап ету құқықтарының / бағалы қағаздардың қажетті санының болмауы;
  - 5) мәміле мазмұнының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келмеуі;
  - 6) клиент мәмілені тіркеу үшін белгіленген мерзімде Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда уәкілетті органның ірі қатысушы мәртебесін алуға келісімін растайтын құжатты ұсынбаған;
  - 7) тиісті мемлекеттік органдардың не соттың бағалы қағаздар айналысын тоқтата тұру немесе тоқтату туралы шешімінің болуы;

- 8) 2010 жылғы 2 сәуірдегі "Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 65-бабының 6-1-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, бұйрықта көрсетілген бағалы қағаздарды және/немесе дербес шотты немесе қосалқы шотты бұғаттау;
  - 9) бұйрықта көрсетілген эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша эмитенттің міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарға ауыртпалық салу/талап ету құқықтары, бірігу түрінде банктерді қайта ұйымдастыру кезінде тіркелген тұлғалардың жеке шоттарынан (қосалқы шоттарынан)/жеке шоттарына (қосалқы шоттарына) бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке алу) бойынша операцияларды орындауды қоспағанда, олардың біріне қатысты 1995 жылғы 31 тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қайта құрылымдау жүргізілген.
  - 10) клиенттік бұйрықта клиенттің брокердің жеке қолтаңбасының аналогын механикалық немесе өзге де көшіру арқылы қолтаңбаны факсимильді жаңғырту құралдарын пайдалану;
  - 11) сыйақы төлеу және/немесе брокердің шығыстарын өтеу бойынша берешектің болуы;
  - 12) брокерлік шартта немесе брокердің ішкі құжаттарында немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да жағдайларда.
4. Брокер клиенттің жеке шоты бойынша операцияны жүзеге асыру алдында осы баптың 3-тармағында көрсетілген клиенттік бұйрықты орындаудан бас тарту үшін негіздердің жоқтығына клиенттік бұйрықты тексереді.
  5. Брокер клиенттің бұйрығын оның түсуінің хронологиялық тәртібімен орындайды.
  6. Бағалы қағаздарды есептен шығаруға/есепке жатқызуға, ақша аударуға, валютаны айырбастауға/айырбастауға, қаржы құралын басқа нысанға айырбастауға немесе басқа алаңға ауыстыруға арналған клиенттік бұйрықтар Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде, AIX CSD және кастодианның номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде техникалық мүмкіндікті алу және бар болуына қарай, кейіннен номиналды сақтауды есепке алу жүйесінде орындау нәтижелерін көрсете отырып орындалады брокерді ұстау.
  7. Бұйрықтың орындалуынан/орындалмауынан кейінгі үш жұмыс күні ішінде Брокер осындай орындалу/орындалмау туралы есепті қалыптастырады, ол брокерлік шартта белгіленген тәртіппен клиентке жіберіледі.
  8. Брокер сауда-саттықтың жабылу уақытынан және/немесе қаржы құралы бойынша өтінімдерді қабылдау уақытынан 10 минуттан кешіктірмей брокер алған клиенттік тапсырыстарды орындау үшін барынша күш салады, бірақ бұл ретте мұндай тапсырыстарды орындамағаны үшін жауапты болмайды.

24 -бап. Бағалы қағаздарды ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту

1. Жеке шотта қамтылған бағалы қағаздарды ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту жөніндегі операцияны брокер аталған тұлғаның өзі туралы мәліметтерді өзгертуге бұйрығы және осы өзгерістерді растайтын құжаттар негізінде жүзеге асырады.
2. Бағалы қағаздарды ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту үшін осындай өзгерістерді растайтын деректемелер мен құжаттарды өзгертуге бұйрық алуды талап ететін оқиғалардың мынадай тізбесін пайдалану қажет:
  - бағалы қағаздарды ұстаушының тегі, аты, бар болса – әкесінің аты немесе атауы;
  - жеке тұлғаның азаматтығы туралы мәліметтер;
  - заңды тұлғаның тіркелгенін растайтын құжат туралы мәліметтер;
  - жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер;
  - жеке тұлғаның жеке сәйкестендіру нөмірі;
  - заңды тұлғаның бизнес-сәйкестендіру нөмірі (бар болса);
  - заңды/жеке тұлғаның тіркеу мекенжайы.

25-бап. Эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету және осындай ауыртпалықты алып тастау жөніндегі бағалы қағаздарға / құқықтарға ауыртпалық салу жөніндегі операциялардың ерекшеліктері

1. Бағалы қағаздарға / эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына ауыртпалық салу жөніндегі операциялар бағалы қағаздары/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары ауыртпалық салынатын ұстаушының қарсы бұйрықтары және олардың пайдасына ауыртпалық салынатын тіркелген тұлғаның бұйрығы негізінде жүзеге асырылады.
2. Бағалы қағаздарды ұстаушы клиенттің жеке шотындағы эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарға/талап құқықтарына ауыртпалық салынған кезде, Брокер кімнің пайдасына ауыртпалық салынғаны туралы жазба жасайды, ал эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша "негізгі" бөлімдегі бағалы қағаздар/талап құқықтары осы жеке шоттың "ауыртпалық" бөліміне есептеледі.

Брокер пайдасына ауыртпалық салынған клиенттің жеке шотына ауыртпалық салынған бағалы қағаздардың түрі, саны, олардың саны, эмитенттің бағалы қағаздар/бағалы қағаздың халықаралық сәйкестендіру нөмірі бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының идентификаторы, сондай-ақ бағалы қағаздары/эмитенттің бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары ауыртпалық салынған ұстаушы туралы жазба жасайды.
3. Бағалы қағаздардан / эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарынан ауыртпалықты алу жөніндегі операциялар мәмілеге қатысқан адамдардың ауыртпалығын алу туралы қарсы бұйрықтар негізінде жүзеге асырылады.

4. Брокер бағалы қағаздар/құқықтар ауыртпалығын алып тастаған кезде эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талаптары "ауыртпалық" бөлімінен бағалы қағаздарды ұстаушының Жеке шотының "негізгі" бөліміне аударылады және брокер тіркелген тұлғаның дербес шотындағы ауыртпалық туралы жазбаның күшін жояды.

Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес олардың біріне қатысты қайта құрылымдау жүргізілген қосылу нысанында банктер қайта ұйымдастырылған кезде бағалы қағаздарды дербес шоттардан есептен шығару / тіркелген тұлғалардың дербес шоттарына бағалы қағаздарды есептеу жөніндегі операцияларды жүзеге асыру кезінде ауыртпалықты салу және алу жөніндегі операциялар Дербес шоттан (қосалқы шоттан) үзінді көшірменің негізінде жүзеге асырылады. Орталық депозитарийді есепке алу жүйесі.

5. Бағалы қағаздарға / құқықтарға ауыртпалық салу жөніндегі операцияларды тіркеу тәртібінің ерекшеліктері эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талаптар немесе Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде осындай ауыртпалықты алу орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленеді.

26-бап. Эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды / талап ету құқықтарын бұғаттау жөніндегі операциялардың ерекшеліктері және бұндай бұғаттауды алып тастау

1. Бағалы қағаздарды/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын бұғаттау және мұндай бұғаттауды алып тастау жөніндегі операциялар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен, сондай-ақ клиенттің бұйрығы немесе бағалы қағаздар эмитентінің шешімі негізінде осындай құқыққа ие мемлекеттік органдардың тиісті құжаттарының негізінде брокердің номиналды ұсталуын есепке алу жүйесінде жүзеге асырылады.
2. Бағалы қағаздарды / құқықтарды бұғаттау жөніндегі операцияны жүзеге асыру кезінде эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талаптарды брокер "негізгі" бөлімінен бағалы қағаздарды ұстаушының Жеке шотының "бұғаттау" бөліміне аударады.
3. Бағалы қағаздарды / эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талаптарды бұғаттауды алып тастау жөніндегі операцияны жүзеге асыру кезінде брокер "бұғаттау" бөлімінен "негізгі" бөліміне ауыстырады.

27-бап. Уәкілетті орган ірі қатысушының, банктік не сақтандыру холдингінің белгілері бар немесе осындай болып табылатын адамдарға қолданатын мәжбүрлеу шарасы ретінде қаржы ұйымының акцияларын сенімгерлік басқару мекемесінің ерекшеліктері

1. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда қаржы ұйымының акцияларын сенімгерлік басқаруды құру кезінде Брокер уәкілетті органның шешімі негізінде номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде қаржы

ұйымының акцияларын ұстаушы клиенттің жеке шотына сенімгерлік басқарушы туралы және қаржы ұйымының акцияларын сенімгерлік басқаруды құру туралы жазба енгізу туралы сенімгерлік басқарушының бұйрығы негізінде сенімгерлік басқарушы туралы жазба енгізу жөніндегі операцияны жүзеге асырады сенімгерлік басқарушы туралы.

2. Сенімгерлік басқаруға берілген қаржы институтының акцияларын сату жағдайында, Брокер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда, сенімгерлік басқарушының бұйрығы және уәкілетті органның қаржы институтының (банк немесе сақтандыру холдингінің) ірі қатысушысы мәртебесін алуға келісімін растайтын құжат негізінде осы акцияларды олардың меншік иесі болған бағалы қағаздар ұстаушысының жеке шотынан есептен шығару және оларды осы акцияларды сатып алушының/сатып алушылардың жеке шоттарына есептеу операцияларын жүргізеді.
3. Сенімгерлік басқаруға берілген қаржы мекемесінің акцияларының меншік иесі болып табылатын бағалы қағаздар ұстаушысының жеке шотынан сенімгерлік басқарушының жазбасын алып тастау операциясын Брокер сенімгерлік басқарушының осы бағалы қағаздар ұстаушысының жеке шотынан сенімгерлік басқарушының жазбасын алып тастау туралы бұйрығы негізінде жүзеге асырады.
4. Бағалы қағаздарды ұстаушының жеке шотына/шотынан сенімгерлік басқарушы туралы жазбаны қосу/алып тастау операциясы, номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде жүзеге асырылады, орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде Брокердің бұйрығы негізінде ол орындалған күннен бастап бір жұмыс күні ішінде көрсетіледі.

28-бап. Акцияларды жою, бағалы қағаздарды өтеу және жарияланған акциялар санын көбейту жөніндегі операциялардың ерекшеліктері

1. Акциялардың күшін жою жөніндегі операцияны брокер уәкілетті органның күшін жою туралы хабарламасын алған күні оларды дербес шоттардың барлық бөлімдерінен есептен шығару жолымен жүзеге асырады.
2. Бағалы қағаздарды өтеу жөніндегі операцияны Орталық депозитарийдің хабарламасы негізінде брокер оларды дербес шоттың барлық бөлімдерінен есептен шығару жолымен жүзеге асырады.
3. Орталық депозитарий тіркеушіден уәкілетті орган эмитентке берген және орналастырылған акциялар санын ұлғайту есебінен жарияланған акциялар санын ұлғайтуға нұсқауды қамтитын жарияланған акциялар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің көшірмелерін алғаннан кейін бір сағат ішінде және Орталық депозитарийдің шотынан үзінді көшірмелерді көрсетілген құжаттардың көшірмелерін эмитенттің жеке шоттарында акциялары есепке алынатын номиналды ұстаушыларға жібереді, және осы номиналды ұстаушылардың дербес шоттары бойынша тиісті операцияларды жүзеге асырады. Орталық депозитарийден жоғарыда аталған құжаттарды алған Брокер күннің соңына дейін өзінің номиналды ұстауды есепке алу жүйесіне тиісті өзгерістер енгізеді.

4. Тиісті өзгерістер енгізілген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде Брокер клиенттің дербес шоты бойынша есепті қалыптастырады және оны брокерлік шартта (номиналды ұстау туралы шартта) белгіленген тәртіппен клиентке жібереді.

29-бап. Репо операцияларын жүзеге асыру ерекшеліктері

1. Репо операциясы мәмілені тіркеуге қарсы бұйрықтар негізінде тіркеледі.
2. Репо операциясы келесіге бөлінеді:
  - 1) РЕПО ашу мәмілесі-репо операциясына қатысушылардың бірінен осы мәміле сомасында ақша аударуды және репо операциясына екінші қатысушының бағалы қағаздардың белгілі бір санын біріншісіне беруді көздейтін бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілесі;
  - 2) репо жабу мәмілесі-РЕПО ашу мәмілесі жағдайындағыдай, репо операциясының екінші қатысушысынан осы мәміле сомасында ақшаны біріншісіне беруді және репо ашу мәмілесіндегідей, репо операциясының бірінші қатысушысының сол шығарылымдағы бағалы қағаздар санын екіншісіне қайтаруды көздейтін бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілесі.
3. Брокердің клиенттері арасында репо ашу мәмілесін жасасу кезінде бағалы қағаздар сатушының жеке шотының негізгі "бөлімінен сатып алушының жеке шотының негізгі" бөліміне ауыстырылады.

Брокердің клиенттері арасында репо жабу мәмілесін жасасу кезінде бағалы қағаздар сатып алушының Жеке шотының негізгі бөлімінен сатушының жеке шотының негізгі бөліміне ауыстырылады.
4. Сатушы болып табылатын брокердің клиенті мен брокердің клиенті болып табылмайтын тұлға арасында репо ашу мәмілесін жасасу кезінде бағалы қағаздар сатушының жеке шотының негізгі бөлімінен есептен шығарылады.

Брокердің сатушы клиенті мен Брокер емес клиенті арасында репо операциясы жасалған кезде, бағалы қағаздар сатушының жеке шотының Негізгі бөліміне есептеледі.
5. Брокердің сатып алушы клиенті мен Брокер емес клиенті арасында репо операциясы ашылған кезде, бағалы қағаздар сатып алушының жеке шотының Негізгі бөліміне есептеледі.

Брокердің сатып алушы клиенті мен Брокер емес клиенті арасында репо операциясы жасалған кезде, бағалы қағаздар сатып алушының жеке шотының Негізгі бөлімінен есептен шығарылады.
6. Брокер клиенттері арасында жасалған мәміле үшін биржа сауда платформасында репо операциясы автоматты түрде орындалған кезде, бағалы қағаздар сатушының жеке шотының Негізгі бөлімінен сатып алушының жеке шотының Репо бөліміне ауыстырылады.

7. Брокердің клиенті мен Брокердің клиенті болып табылмайтын тұлға арасында жасалған мәміле бойынша қор биржасының сауда платформасында репо операциясы автоматты түрде орындалған кезде, бағалы қағаздар сатушының жеке шотының "Негізгі" бөлімінен есептен шығарылады және сатып алушының жеке шотының "Репо" бөліміне есептеледі.
8. Орталық депозитарийдің есеп жүйесінде репо операцияларын тіркеу тәртібі орталық депозитарийдің ережелерімен анықталады.

30 бап. Жеке шотты жабу жөніндегі операциялар

1. Бағалы қағаздар ұстаушысының жеке шотын жабу операциясы жүзеге асырылады:
  - 1) клиенттің жеке шотты жабу туралы бұйрығы негізінде;
  - 2) Клиенттің дербес шоты бойынша мәмілелер мен бағалы қағаздармен операциялар болмаған жағдайда, егер брокерлік шартта (номиналды ұстау туралы шартта) өзгеше мерзім белгіленбесе, Клиенттің дербес шотында қаржы құралдарының қалдықтары болмаған кезде 12 (он екі) ай ішінде;
  - 3) Брокер лицензиясынан айырылған жағдайда активтерді клиентке қайтару кезінде.
2. Бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шоты жабылған кезде клиентке брокер белгілеген нысан бойынша тиісті хабарлама жіберіледі.
3. Клиенттің Дербес шотын жабуға әкеп соққан брокерлік шарт (номиналды ұстау туралы шарт) бұзылған жағдайда, брокер клиентпен осындай шарт бұзылған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде Клиенттің жазбаша хабарламасында көрсетілген жаңа номиналды ұстаушыға осы клиенттің номиналды ұстауын есепке алу жүйесін құрайтын құжаттарды береді.

31-бап. Клиенттің назарына номиналды ұстауға берілген бағалы қағаздарға қатысты ақпаратты жеткізу

1. Брокер әрбір клиенттің дербес шоттары бойынша есепті күнгі жағдай бойынша және брокерлік шартта (номиналды ұстау туралы шартта) көзделген кезеңділікпен және мерзімдерде есепті кезеңдегі бағалы қағаздар мен ақшаның қозғалысы туралы дербес шоттың тарихы бойынша үзінді көшірмелер қалыптастырады.
2. Жеке шоттан үзінді көшірме және бағалы қағаздар мен ақшаның қозғалысы туралы Жеке шоттың тарихы клиентке брокерлік шартта (шартта) белгіленген тәртіппен жіберіледі номиналды ұстау туралы).
3. Номиналды ұстау қызметтерін көрсету процесінде Брокер клиенттер алдында номиналды ұстауға берілген қаржы құралдарына қатысты ақпаратты ашады.

4-тармаққа Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 17 шілдедегі шешіміне сәйкес өзгерістер енгізілді (сырттай дауыс беру қорытындылары туралы № 18/25-3 хаттама)

4. Брокер Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, уәкілетті органнан, орталық депозитарийден, AIX CSD-ден, тіркеушіден, эмитенттен және/немесе кастодиан-банктен тиісті хабарламалар алған күні

номиналды ұстауға берілген бағалы қағаздар туралы ақпарат (мысалы, үшінші тұлғалардың бағалы қағаздарды бұғаттау және бағалы қағаздар эмитенттерінің корпоративтік әрекеттері туралы) туралы клиенттерге хабарлауға міндетті.

Егер брокер алған ақпаратқа сәйкес клиенттен қандай да бір іс-әрекеттер жасау (оның ішінде дауыс беруге қатысу, бұйрық беру, нұсқаулықты толтыру және т.б.) талап етілсе, Брокер өз хабарламасында бұл туралы клиентке көрсетеді. Бұл ретте клиент талап етілетін әрекетті брокер көрсеткен мерзімде және тәсілмен жасауға міндеттенеді.

6-тарау. ҚЫЗМЕТ ТАРИФТЕРІ. СЫЙАҚЫНЫ ЕСЕПТЕУ, ҰСТАП ҚАЛУ

32-бап. Көрсетілетін қызметтерге тарифтерді белгілеу

1. Брокер ішкі құжаттарға сәйкес "Nalyk Finance" АҚ қаржылық және өзге де қызметтер көрсеткені үшін сыйақыны есептеу және есептеу қағидаларын (бұдан әрі – тарифтік саясат) бекітеді және клиенттердің әртүрлі санаттары үшін көрсетілетін қызметтерге тарифтерді белгілейді.

Брокер өзінің интернет-ресурсында брокерлік және номиналды ұстау қызметтерін көрсеткені үшін клиенттерден алынатын сыйақы мөлшері туралы ақпаратты орналастырады және өзекті күйде ұстайды. Брокердің интернет-ресурсында тарифтерді ашу туралы осы ереже клиент үшін жеке тарифтерді белгілеу жағдайларына қолданылмайды.

2. Өзінің атқарушы органының шешімі бойынша Брокер клиент таңдаған клиенттік тапсырысты беру тәсіліне, ол жүзеге асыратын операциялардың көлеміне, ұйымның түріне және/немесе клиенттің тарифтік саясатқа сәйкес "халық" тобына тиесілілік фактісін растауына байланысты арнайы тарифтерді (жеке тарифтерді) белгілеуге құқылы.

33-бап. Сыйақыны есептеу және ұстап қалу

1. Брокер брокерлік шартқа (номиналды ұстау туралы шартқа) және тарифтік саясатқа сәйкес брокерлік және номиналды ұстау қызметтері бойынша сыйақыларды есептеуді, ұстап қалуды жүзеге асырады.
2. Егер брокерлік шартта (номиналды шарт) өзгеше көзделмесе, брокер өзінің сыйақы сомасын, сондай-ақ клиенттің тапсырыстарын/бұйрықтарын орындау нәтижесінде алынған ақша сомасынан клиенттің тапсырыстары мен бұйрықтарын орындау жөніндегі үшінші тұлғалардың қызметтерінің құнын, сондай-ақ клиенттің шотындағы және/немесе клиенттің шотына түсетін ақшаны ұстап қалуға құқылы немесе клиенттің жеке жазбаша нұсқаулығымен.
3. Егер брокерлік шартта (номиналды ұстап қалу туралы шартта) немесе клиенттің жеке жазбаша нұсқаулығында өзгеше көзделмесе, брокердің сыйақысын ол клиент – жеке тұлғаның шотынан төлемге шот қоймастан дербес ұстайды.

4. Брокер өзіне тиесілі сыйақыны клиенттің жеке шотынан тиісті сомаларды акцептсіз есептен шығару және оларды брокердің Жеке шотына аудару жолымен ұстап қалуды жүзеге асырады. Клиенттің дербес шотында ақша жеткіліксіз болған жағдайда клиент брокерге сыйақы төлейді және өзінің ағымдағы банктік шотынан басқа төлемдер жасайды және / немесе брокердің Дербес шотын толықтырады.
5. Егер клиенттің барлық қажетті төлемдерді жүзеге асыру үшін ұлттық валютада көрсетілген қаражаты жеткіліксіз болса, брокер, егер брокерлік келісімде (номиналды ұстау туралы келісімде) басқаша көзделмесе, осы төлемдерді жабу үшін шетел валютасынан ұлттық валютаға жеткілікті соманы біржақты тәртіппен айырбастауға құқылы (конвертациялық мәміле жасалған күнгі Брокерге қызмет көрсететін кастодианның ағымдағы бағамы бойынша). Қажетті төлемдерді жүзеге асыру үшін шетел валютасын ұлттық валютаға айырбастау шығындарын клиент көтереді.
6. Клиенттің тапсырыстары мен бұйрықтарын орындау бойынша брокердің сыйақысы, сондай – ақ үшінші тұлғалардың Қызметтерінің құны брокерлік шартта (номиналды ұстау туралы шартта) көзделген тәртіппен және мерзімдерде шот-фактураларды ұсыну арқылы немесе Клиенттің жазбаша өтінішіне сәйкес заңды тұлғаларға-клиенттерге ақы төлеуге ұсынылады.
7. Клиенттік тапсырыстар бойынша жасалған мәмілелер бойынша брокердің сыйақысын есептеу клиенттік тапсырыстар мен бұйрықтардың орындалуы туралы есептерге сәйкес жүзеге асырылады.
8. Клиенттің сыйақыларын уақтылы төлемеген және шығыстарын өтеген жағдайда брокер клиентпен жасалған брокерлік шарттың (номиналды ұстау туралы шарттың) талаптарына сәйкес айыппұл санкцияларын қолдануға құқылы.
9. Клиент 30 күнтізбелік күннен асатын мерзімде берешекті өтемеген жағдайда брокер брокердің сыйақысы және үшінші тараптардың өтелетін шығыстары бойынша клиенттің берешегін өтеу үшін қаржы құралының қажетті санын сатуға құқылы. Осы операцияны жүзеге асыру үшін, егер брокерлік шартта (номиналды ұстау туралы шартта) өзгеше көзделмесе, брокердің қаржы құралын сатуға клиенттік тапсырысты алуы талап етілмейді.
10. Клиенттің дербес шотында ақша болмаған жағдайда немесе сыйақы төленбеген және брокер шеккен шығыстар өтелмеген жағдайда Брокер клиентке берешекті өтеу туралы жазбаша талап қоюға және Клиент әрекетсіз болған жағдайда Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сотқа жүгінуге құқылы.
11. Клиентте брокерлік шарт бойынша өтелмеген берешек (брокердің және үшінші тұлғалардың төленбеген сыйақылары) болған кезде брокер клиенттен кез келген клиенттік тапсырыстарды/бұйрықтарды орындауға қабылдамауға құқылы. Мұндай шектеу клиенттің қарызын толық өтегенге дейін қолданылуы мүмкін.

7. ТАРАУ ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫМЕН МӘМІЛЕЛЕРДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ

34-бап. Шетел валютасымен мәмілелерді жүзеге асыру туралы жалпы ережелер

1. Брокер брокерлік шарт шеңберінде шетел валютасымен айырбастау операцияларын (қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру бөлігінде) жүзеге асыруға уәкілетті орган берген лицензия болған кезде қор биржасында қолма-қол ақшасыз шетел валютасын (қор биржасының ішкі құжаттарына сәйкес валюталық своп операцияларына жататын мәмілелерді қоспағанда) сатып алу немесе сату бойынша мәмілелер жасауға құқылы клиенттің – жеке тұлғаның есебінен және оның тапсырмасы бойынша ғана.
2. Клиент – жеке тұлғаға қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша қызметтер көрсетуді, егер бұл брокерлік шартта көзделсе, брокер жүзеге асырады.
3. Брокер брокерлік шарт шеңберінде клиенттерге – жеке тұлғаларға тиесілі қолма-қол ақшасыз шетел валютасын брокердің және/немесе дилердің үлестес тұлғалары болып табылмайтын банктерде және/немесе бағалы қағаздардың орталық депозитарийінде және/немесе қор биржасында және/немесе шетелдік есеп айырысу ұйымдарында есепке алу және сақтау үшін банк шоттарын ашады.
4. Брокердің қор биржасында қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша мәмілелер жасасуы тек сатып алынған қолма-қол ақшасыз шетел валютасы үшін толық алдын ала төлем немесе сатылған қолма-қол ақшасыз шетел валютасын алдын ала жеткізу шарттарымен жүзеге асырылады, Брокердің қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша мәмілелер бойынша міндеттемелерін орындауы оның бұрын жасалған мәмілелер бойынша талаптарымен қамтамасыз етілген жағдайларды қоспағанда.
5. Бір клиентке шаққандағы әрбір сауда күніне арналған Лимит (бұдан әрі – лимит) – жеке тұлға мәміле жасалған күні Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген АҚШ долларына теңгенің ресми бағамы бойынша есептелген 100 000 АҚШ долларынан аспайтын баламада теңгемен белгіленеді.
Әрбір клиент-жеке тұлғаға қатысты Брокер брокерлік шарт шеңберінде қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алуға арналған лимитті белгілейді, ол есеп айырысу кезеңімен қоса алғанда екі жұмыс күніне дейін қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу бойынша жасалған мәмілелер мен қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сату бойынша жасалған мәмілелер көлемдерінің арасындағы айырманы білдіреді осы мәмілелер жасалған күнгі есептік кезеңмен, сондай-ақ сауда күні ішінде осы лимиттің сақталуын бақылауды жүзеге асырады.
6. Брокердің ішкі құжаттарында қор биржасында қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен мәмілелер жасасу (жасасуға өтінім беру) тәртібіне қосымша талаптар белгіленуі мүмкін.

8 тарау. БРОКЕРДІҢ ЛИЦЕНЗИЯСЫН ТОҚТАТА ТҰРУ НЕ ОНЫ ЛИЦЕНЗИЯСЫНАН АЙЫРУ КЕЗІНДЕГІ ӘРЕКЕТТЕР

35-бап. Брокер лицензиясының қолданылуын тоқтата тұру

1. Брокер лицензиясының қолданылуы тоқтатыла тұрған жағдайда ол уәкілетті органның тиісті хабарламасын алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде бұл туралы хабарлайды:
  - 1) жеке хабарламаларды жіберу және клиенттер үшін оңай қол жетімді жерлерде (кеңсе үй-жайларында, сондай-ақ брокердің интернет-ресурсында) тиісті хабарландыруларды орналастыру арқылы өз клиенттеріне;
  - 2) брокердің номиналды ұстау шоттары ашылған номиналды ұстаушыларға.
2. Брокер лицензиясының қолданылуы тоқтатылған жағдайда, орталық депозитарий (кастодиан) номиналды ұстаушының немесе оның клиентінің бұйрығы негізінде номиналды ұстаушының шотынан эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды/талап құқықтарын есептен шығарады; бағалы қағаздарды/эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап құқықтарын есепке алу орталық депозитарийдің (кастодианның) есепке алу жүйесіндегі қосалқы шотта жүзеге асырылады.
3. Лицензияның қолданылуы тоқтатылғаннан кейін брокер ақпараттық операцияларды және репо операцияларын жабу мәмілелерін, сондай-ақ осы баптың 2-тармағында көрсетілген операцияларды қоспағанда, дербес шоттар бойынша операцияларды жүзеге асырмайды.
4. Сауда ұйымдастырушысының сауда жүйесінде "тікелей" әдісін қолдана отырып жүзеге асырылатын репо операциялары, егер Брокердің клиенті оған тиесілі қаржы құралдарын онымен жасалған келісім негізінде орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі басқа номиналды ұстаушыда ашылған оның қосалқы шотына аудару туралы бұйрық бермесе, Брокердің лицензиясының қолданылуы тоқтатылған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде жабылады.

Лицензияның қолданылуы тоқтатылған жағдайда, сауда ұйымдастырушысының сауда жүйесінде автоматты түрде орындалатын репо операциялары, мәміленің мерзіміне қарамастан, жасалған келісімнің шарттарына сәйкес жабылады. Өзара келісім бойынша автоматты түрде орындалатын репо операциясын мерзімінен бұрын тоқтату мүмкін.
5. Кепіл нысанасы болып табылатын қаржы құралдары лицензияның қолданылуы тоқтатыла тұрған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде онымен жасалған шарт негізінде Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жаңа номиналды ұстаушыда ашылған клиенттің қосалқы шотына аударылады. Тараптардың келісімі бойынша кепіл нысанасы болып табылатын қаржы құралдарымен мәмілені мерзімінен бұрын бұзуға болады.

36-бап. Брокерді лицензиядан айыру

1. Брокер лицензиядан айырылған жағдайда ол уәкілетті органның тиісті хабарламасын алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде бұл туралы хабарлайды:
  - 1) лицензиядан айыру себебі бойынша брокерлік қызмет көрсету туралы шарттарды бұзу туралы жеке хабарламалар жіберу арқылы өз клиенттеріне;

- 2) брокердің номиналды ұстау шоттары ашылған номиналды ұстаушыларға.
2. Брокер лицензиядан айырылған жағдайда ол активтерді клиенттің бұйрығы негізінде уәкілетті органның хабарламасын алған сәттен бастап күнтізбелік 30 күн ішінде Орталық депозитарийге немесе жасалған шарт болған кезде – жаңа брокерге береді және тиісті хабарландыруды клиенттер үшін оңай қол жетімді жерлерде (бас офис пен филиалдың үй-жайларында, сондай-ақ брокердің интернет-ресурсында) орналастырады.
3. Брокер лицензиядан айырылған жағдайда, сондай-ақ брокер шешім қабылдаған жағдайда лицензияны ерікті түрде қайтару туралы:
  - 1) Орталық депозитарий (кастодиан) эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды / талап ету құқықтарын номиналды ұстаушының не оның клиентінің бұйрығы негізінде номиналды ұстаушының шотынан есептен шығаруды, эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша Орталық депозитарийдің (кастодианның) есепке алу жүйесіндегі қосалқы шотта жүзеге асырылатын эмитенттің міндеттемелері бойынша бағалы қағаздарды / талап ету құқықтарын есепке алуды жүзеге асырады;
  - 2) Брокер номиналды ұстауға берілген клиенттердің активтерін қайтаруды қамтамасыз ету мақсатында оларға брокердің номиналды ұстауын есепке алу жүйесіндегі клиенттердің шоттарындағы активтерді есептен шығаруға бұйрықтар беру қажеттігі туралы хабарлайды.